

PIĄTEK-CZWARTEK
|16-22|05|2025|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

ELBLĄG, GODKOWO, GRONOWO ELBLĄSKIE, MARKUSY,
MILEJEWO, MŁYNARY, PASŁĘK, RYCHLIKI, TOLKMICKO

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

IKAT GAZETA
braniewska

BRANIEWO, FROMBORK, LELKOWO, PIENIĘŻNO,
PŁOSKINIA, WILCZĘTA

CO, GDZIE, KIEDY?

**MASZ POMYSŁ NA NAZWĘ
STADIONU? |2**

CZAS NA INTEGRACJĘ |3

NIE CHCĄ LITOŚCI |6

**SĄD SUROWSZY
OD PROKURATORA |7**

**JEREMI ZAGRA
MAŁEGO KSIĘCIA |12**

**CORAZ BLIŻEJ
BEATYFIKACJI |14**

GRAJĄ SPEKTAKLE Z DUSZĄ

PROMOCJA

**BEZPŁATNY
DODATEK
W KAŻDY PIĄTEK**

RELAKS
z Dziennikiem Elbląskim

MASZ POMYSŁ NA NAZWĘ STADIONU?

Już wkrótce stadion przy ulicy Krakusa 25 w Elblągu przejdzie gruntowną przebudowę, a przy okazji zyska nową nazwę. Miasto ogłosiło konkurs, w którym to mieszkańcy zdecydują, jak będzie nazywał się zmodernizowany kompleks sportowy.

Ruszył konkurs na nazwę stadionu przy ulicy Krakusa 25 w Elblągu. Będzie przebiegał w dwóch etapach. W pierwszym, który potrwa od 12 do 19 maja 2025 roku, mieszkańcy mogą zgłaszać swoje propozycje. Można to zrobić w komentarzach pod postami konkursowymi na oficjalnych profilach miasta Elbląg na Facebooku, Instagramie i TikToku, mailowo na adres dspir@umelblag.pl lub osobiście w Departamencie Sportu i Rekreacji Urzędu Miejskiego w Elblągu przy ul. Łączności 1.

Spośród wszystkich propozycji komisja konkursowa wyłoni pięć, które przejdą do drugiego etapu. Głosowanie na jedną z wybranych nazw odbędzie się od 21 do 30 maja 2025 roku. Głosy będzie można oddać na oficjalnym pro-

filu miasta Elbląg na Facebooku, elektronicznie na stronie konsultacje.elblag.eu oraz w papierowej formie (druk do głosowania będzie dostępny w Biurze Konsultacji Społecznych i Kontaktów Międzynarodowych w Ratuszu Staromiejskim przy ulicy Stary Rynek 25). Na zwycięzcę konkursu czeka nagroda! Autor najlepszej propozycji nazwy stadionu otrzyma bon o wartości 1000 zł na zakup sprzętu sportowego.

Przypomnijmy, że obecnie trwają przygotowania do modernizacji stadionu przy ulicy Krakusa, który ma zmienić się w nowoczesny obiekt piłkarsko-lekkoatletyczny.

Umowa na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej została podpisana pod koniec ubiegłego roku. Wykonawcą została firma Akint.

foto: Kami Staszczuk

— Dokumentacja dotyczy przebudowy istniejącego obiektu stadionu lekkoatletycznego zlokalizowanego w Elblągu, przy ulicy Krakusa 25 i dostosowania go do wymagań Polskiego Związku Lekkiej Atletyki

(klasa IVA) oraz Polskiego Związku Piłki Nożnej odnośnie do III ligi wraz z budynkiem administracyjno-socjalnym zlokalizowanym przy ulicy Brzeskiej 41 w Elblągu — poinformowało biuro prezidenta

Elbląga. — Zakres zamówienia jest bardzo szeroki. Proponowane rozwiązania dotyczące stadionu lekkoatletycznego zostały przygotowane we współpracy i przedstawione środowiskom sportowym, które

SKONTAKTUJ SIĘ
Z NAMI

Ewelina Gulińska
dziennikarka
e.gulinska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 502 499 529

Elwira Kowalska
manager ds. reklamy
e.kowalska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 604 408 305

po modernizacji mają być głównymi użytkownikami obiektu.

Wykonawca ma na opracowanie dokumentacji siedem miesięcy od dnia podpisania umowy.

RED.

PIĘĆ MILIONÓW ZŁOTYCH DO ROZDANIA

Od poniedziałku, 12 maja, mieszkańcy Elbląga mogą zgłaszać propozycje zadań finansowanych z budżetu obywatelskiego na 2026 rok. Na tegoroczną, 14. edycję programu miasto przeznaczyło łącznie 5 milionów złotych.

Rozpoczęła się 14. edycja budżetu obywatelskiego w Elblągu. Mieszkańcy mogą zgłaszać własne pomysły projektów inwestycyjnych i społecznych do 30 maja 2025 roku. W 2025 roku do rozdysponowania przeznaczono łącznie 5 milionów złotych. Z tej kwoty po 700 tysięcy złotych trafiło do każdego z pięciu okręgów, a 1,5 miliona złotych przeznaczono na ogólnomiejski projekt. Dla porównania olsztyński budżet obywatelski 2026 startuje z rekordową pulą 10,5 miliona złotych, ale już w Sopocie władze chcą na ten cel przeznaczyć 4,1 miliona złotych.

— Budżet obywatelski to inicjatywa, która od lat pozwala elblążanom decydować o przeznaczeniu części miejskich środków finansowych na projekty służące lokalnej społeczności. Może to być nowy plac zabaw, remont chodnika, zieleń miejska, wydarzenie kulturalne czy każda inna inicjatywa, która pozytywnie wpłynie na życie mieszkańców — wymienia biuro prasowe prezydenta Elbląga. — Zachęcamy wszystkich mieszkańców — bez względu na wiek — do aktywnego udziału i zgłaszania własnych pomysłów na poprawę wspólnej przestrzeni.

foto: Wiktor Górnowski

Formularze zgłoszeniowe dostępne są na stronie internetowej www.budzetobywatelski.elblag.eu oraz w papierowej formie w Biurze Podawczym Urzędu Miejskiego w Elblągu

i w Ratuszu Staromiejskim. Wypełnione dokumenty można oddawać w tych dwóch punktach.

Wnioski mogą składać wszyscy mieszkańcy Elbląga, w tym osoby niepeł-

noletnie — za zgodą przedstawiciela ustawowego.

Przypomnijmy, że w związku z ubiegłorocznymi nieprawidłowościami w procesie głosowania, które doprowadziły do jego powtórzenia, w tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego wprowadzono szereg zmian mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa i wiarygodności całego procesu.

Ograniczono możliwość oddawania głosów z jednego adresu IP w elektronicznym głosowaniu (maksymalnie pięć głosów dziennie). Zmiany dotyczą również głosowania za pomocą papierowych kart. Liczone będą wyłącznie te oryginal-

ne, czyli wydrukowane przez Urząd Miejski i opatrzone hologramem. Niedopuszczalne będzie ich kopiowanie czy samodzielny wydruk. Na jedną osobę przypadnie maksymalnie pięć kart.

Dodatkowo oddanie w ten sposób głosu będzie wymagało złożenie własnoręcznego podpisu na karcie, a ona sama zawierać będzie klauzulę o odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdziwych danych lub podpisanie się za inną osobę. W przypadku elektronicznego głosowania konieczne będzie złożenie oświadczenia osamodzielnym i bezpośrednim oddaniu głosu.

EG

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 7B
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Ewelina Gulińska
e.gulinska@dziennikelblaski.pl

REDAKTOR WYDANIA
Ewelina Gulińska e.gulinska@dziennikelblaski.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

DZIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 502 499 529
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl

Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7B
tel. 502 499 539

ELBLĄG ZNÓW NADA TON. CZAS NA INTEGRACJĘ

To już tradycja, że Elbląg w maju oddaje głos osobom z niepełnosprawnościami. W programie tegorocznych wydarzeń znalazły się m.in. przemarsz ulicami miasta, piknik i koncerty.

W poniedziałek, 19 maja, rozpocznie się w Elblągu Tydzień Osób z Niepełnosprawnościami. Wydarzenie potrwa do niedzieli, 25 maja, i odbędzie się pod hasłem „Elbląg nadaje TON”. To coroczna inicjatywa, w której udział mogą wziąć zarówno osoby z niepełnosprawnościami, jak i wszyscy mieszkańcy miasta.

– Święto wszystkich osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów to okazja do spotkań i rozmów o ich codzienności, prawach i potrzebach – podkreśla organizatorzy.

Obchody zainauguruje przekazanie kluczy do bram miasta osobom z niepełnosprawnościami. Następnie ulicami Elbląga przejdzie przemarsz, którego celem jest zwrócenie uwagi na ich prawa i potrzeby, atakże promocja integracji społecznej.

W programie wydarzenia przewidziano festyn rekreacyjno-artystyczny oraz piknik integracyjny na elbląskiej starówce. Będzie także okazja do odwiedze-

nia placówek działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Zaplanowano dni otwarte m.in. w Elbląskim Centrum Usług Społecznych, instytucjach orzecznich, Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, organizacjach ESWIP i ERKON, fundacji Lazarus, warsztatach terapii zajęciowej oraz Środowiskowym Domu Samopomocy.

„Elbląg nadaje TON”
– harmonogram
Tygodnia Osób z Niepełnosprawnościami

19 maja (poniedziałek)
Inauguracja
godz. 10-12
– uroczyste otwarcie Tygodnia Osób z Niepełnosprawnościami z przekazaniem kluczy do bram miasta – przemarsz spod Urzędu Miejskiego w Elblągu pod Ratusz Staromiejski.

20 maja (wtorek)
Koncert „Gramy w rytmie empatii”

godz. 12, sala konferencyjna ECUS
(wejście na zaproszenia).

Festyn Niezapominajkowy
godz. 11-14, DPS Niezapominajka
(wejście na zaproszenia).

Wernisaż autorski PSONI
godz. 17-19, CSE „Światowid”
(wstęp wolny).

21 maja (środa)
Piknik integracyjny
godz. 10-13, dziedziniec Centrum Sztuki „Galeria El”.
W programie: gry, zabawy, tańce, śpiewy, poczęstunek, pokazy łucznicze El Bow Archery i inne atrakcje.

22 maja (czwartek)
Panel dyskusyjny „Człowiek sukcesu

z niepełnosprawnością”
godz. 10-12, sala konferencyjna ECUS
(wejście na zaproszenia).

22-23 maja (czwartek-piątek)
Dni otwarte w placówkach
godz. 10-12
– ERKON – ul. Hetmańska 28
– ESWIP – ul. Stawidłowa 3
– PSONI – ul. Szarych Szeregów 32

– WTZ – ul. Saperów 14d
– ŚDS – ul. Podgórna 12
– Fundacja „Elbląg”
– ul. Związku Jaszczurczego 17
– Lazarus – ul. Skrzydlata 15A.

23 maja (piątek)
Dzień otwarty Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności „Jesteśmy Razem”
godz. 8-13, ul. Zamkowa 16a (wstęp wolny).

25 maja (niedziela)
Wydarzenie integracyjno-artystyczne na starówce
godz. 13-17
– występy dzieci, seniorów i osób z niepełnosprawnościami
– zespół wokalny So What! z Akademii Głosu i Twórczości Julii Kaczmarczyk
– Black Cat Division
– Gracjan Kalandyk
– Studio Artystyczne Katarzyny Panicz
„Szalone Małolaty”
– Martyna Gąsak
– zwyciężczyni 6. edycji „The Voice Kids”.

RED.

WYNIKI PRZETARGU PRZYJĘLI Z NIEPOKOJEM

Elbląscy radni PiS zabrali głos w sprawie zapowiadanych zmian w komunikacji miejskiej. Z zadowoleniem przyjęli uwzględnienie postulatów mieszkańców, ale z niepokojem odnieśli się do wyników przetargu na nowy tabor tramwajowy.

Radni Prawa i Sprawiedliwości Sebastian Czyżyk-Skoczyk i Rafał Traks zabrali głos w sprawie ogłoszonych przez prezydenta Elbląga zmian w komunikacji miejskiej. Jak podkreślili, brali udział w pracach zespołu roboczego powołanego do opracowania założeń reformy transportu i są zadowoleni z tego, że wiele postulatów mieszkańców zostało uwzględnionych.

– Cieszymy się, że zespół składał się z szerokiego grona osób, które w sposób merytoryczny mogły analizować wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych, prezentować własne pomysły i dyskutować nad złożonymi propozycjami. Dzięki temu wiele propozycji mieszkańców

Elbląga, które trafiły do nas jako radnych, mogło zostać przedstawionych i przyjętych w rekomendacjach – stwierdzili radni.

Wśród zmian, które – jak zauważyli – są bezpośrednim efektem przeprowadzonych konsultacji oraz ich osobistego zaangażowania, radni wskazali m.in. na przywrócenie linii nr 11 z przejazdem przez przystanek Rubno (pętla) również na trasie do Nowakowa i zwiększoną częstotliwość kursów, a także na zwiększenie liczby kursów tramwaju linii nr 4. Zwrócili również uwagę na poprawę skomunikowania miasta oraz z obiektami rekreacyjnymi, takimi jak CRW „Dolinka” i nowo powstający park wodny. Waż-

nym elementem reformy ma być też wprowadzenie nowoczesnych narzędzi cyfrowych, jak aplikacja Jak-dojadę czy planowana karta mieszkańca, oraz rozszerzenie oferty biletowej przy jednoczesnym utrzymaniu dotychczasowych cen dla

mieszkańców. Istotnym postulatem, który również został uwzględniony, była modernizacja wiat przystankowych oraz rozbudowa systemu elektronicznej informacji pasażerskiej. Radni Prawa i Sprawiedliwości pozytywnie odnie-

śli się do planowanej modernizacji infrastruktury tramwajowej, obejmującej zarówno zakup nowego taboru, jak i przebudowę torowisk. Ich niepokój wzbudziły jednak wyniki przetargu.

– Z niepokojem przyjęliśmy informację o wynikach przetargu na nowy tabor tramwajowy, w którym oferta renomowanej polskiej firmy Pesa z Bydgoszczy okazała się niekonkurencyjna względem oferty zagranicznego producenta z Turcji. Różnica przekraczająca 30 milionów złotych pokazuje, że krajowe firmy mają utrudniony start w przetargach ze względu na obowiązujące przepisy, a miejscowy patriotyzm gospodarczy – mimo naszych apeli

– nadal pozostaje w sferze deklaracji. Uważamy, że samorządy powinny wywierać zdecydowaną presję na rząd i instytucje odpowiedzialne za prawo zamówień publicznych, by w przyszłości lepiej chronić i wspierać polskich producentów – zaznaczyli.

Na zakończenie dodali, że liczą na kontynuację prac zespołu konsultacyjnego przez całą kadencję zgodnie z zapowiedzią wiceprezydenta Piotra Kowala.

– Pozostajemy otwarci na głosy mieszkańców i gotowi do dalszej pracy. Elblążanie mają prawo do nowoczesnej, funkcjonalnej i wygodnej komunikacji – podsumowali radni Sebastian Czyżyk-Skoczyk i Rafał Traks.

EG

OD 20 LAT GRAJĄ SPEKTAKLE Z DUSZĄ

Już od 20 lat w Szkole Podstawowej nr 11 w Elblągu działa zespół teatralny Podaj Dalej, prowadzony przez nauczycielkę języka polskiego Bożenę Balbuzę. To nie jest zwykłe kółko teatralne – to zajęcia, podczas których powstają niezwykle spektakle, tworzone z pasją przez uczniów i nauczycieli. Przedstawienia zachwycają widzów i na długo pozostają w pamięci.

Na scenie można zobaczyć nie tylko uczniów – grono pedagogiczne także chętnie występuje dla najmłodszych

Grupa teatralna nie tylko bawi. Jej celem jest przekazywanie wartościowych treści kolejnym pokoleniom

WSzkole Podstawowej nr 11 w Elblągu warsztaty teatralne nie są jedynie formą dodatkowych zajęć. To żywa tradycja, która od blisko dwóch dekad integruje szkolną społeczność i kształtuje młodych ludzi. Zespół teatralny Podaj Dalej powstał z inicjatywy Bożeny Balbuzy – nauczycielki języka polskiego, która od lat z ogromnym zaangażowaniem prowadzi zajęcia teatralne. Dzięki jej pasji i wsparciu całej społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli i rodziców – spektakle realizowane w SP nr 11 zachwycają dopracowaniem, przesłaniem i niezwykle atmosferą. W tym roku grupa świętuje jubileusz 20-lecia działalności.

– Szkoła Podstawowa nr 11 od lat związana jest z edukacją teatralną. Skąd wzięła się ta tradycja?
– Wszystko zaczęło się prawie 20 lat temu, gdy założyłam grupę teatralną. Szybko okazało się, że młodzież bardzo chętnie uczestniczy w warsztatach teatralnych i poświęca swój

wolny czas na zajęcia ze mną. Początkowo przygotowaliśmy spektakle na szkolne uroczystości, z czasem zaczęliśmy brać udział w przeglądach teatralnych. Mieliliśmy wiele sukcesów, co oczywiście nakreślało grupę do dalszej pracy.

– Skąd u pani zamiłowanie do teatru i potrzeba dzielenia się nim z uczniami?

– Myślę, że ma to głównie związek z moimi doświadczeniami ze szkoły podstawowej, do której chodziłam w Zalewie. Miałam szczęście trafić tam na wspaniałą nauczycielkę – panią Wandę Cydzik, która prowadziła dla uczniów różnego rodzaju zajęcia artystyczne. Uczyliśmy się tańca ludowego, przygotowaliśmy akademię szkolną, bawiliśmy się w teatr. Pani Wanda pokazała mi, że występowanie na scenie to oczywiście stres, ale i wielka przyjemność, przede wszystkim emocje, których się nie zapomina. We mnie wciąż żywe są wspomnienia z tamtych lat. Wiem, jakie to było dla

„Brzydkie kaczątko”, jakiego nie znacie! Uczniowie SP nr 11 pokazali, jak wygląda prawdziwa przemiana

mnie ważne i jak wpłynęło na wybór zawodu. Zapraçałam być taka jak pani Wanda. Od tego się zaczęło. Teraz próbuję pasją teatralną zarażać swoich uczniów.

– Czyli w uczniach też pani szuka tej iskry?

– Wylapuję talenty wśród uczniów – obserwuję ich, zachęcam. Nawet jeśli ich nie uczę, próbuję dostrzec ich mocne strony. Spektakle często mają formę musicalu – łączą taniec, śpiew i aktorstwo. Dają szansę zaprezentowania na scenie różnych talentów.

– A jak wygląda dobór ról? Przestuchania, castingi?

– Nie organizuję oficjalnych castingów – nie chcę nikogo odrzucać. Staram się dobierać scenariusze tak, by każdy miał szansę się wykaazać. Uczniowie pomagają mi w doborze obsady – coraz lepiej rozpoznają, kto pasuje do danej roli. Bardzo lubię ten etap pracy: próby, zmiany, szukanie ciekawych rozwiązań, wprowadzanie tzw. smaczków.

– Kostiumy, które można zobaczyć na scenie, robią naprawdę duże wrażenie. Jak udaje się je przygotować?

– Kostiumy odgrywają dużą rolę. Pozwalają tworzyć klimat przedstawienia, pomagają w kreowaniu postaci. Współpracujemy z elbląskim teatrem. Panie garderobiane są niesamowite, przekochane. Zawsze bardzo bogato mnie wyposażają i pomagają dobrać wszystko tak, jak należy. Poza tym radzimy sobie sami: zamawiamy stroje przez internet, korzystamy z wypożyczalni w Elblągu,

szyjemy. Często też organizujemy z uczniami i rodzicami kiermasze ciast, żeby zdobyć środki na kostiumy i dekoracje.

– Kostiumy są piękne, ale wrażenie robi też scenografia.

– Scenografię robimy wspólnie, na miarę swoich zdolności i możliwości. Cieszy nas, że mamy w szkole coraz lepszy sprzęt nagłaśniający, mikrofony itp. Możemy wprowadzać do przedstawień

REKLAMA

**NAGROBKİ POJEDYNCZE • NAGROBKİ PODWÓJNE
• NAGROBKİ URNOWE • RZEŻBY**

PIK GRANIT
KAMIENIAŘSTWO

Oryginalne i wytworne nagrobki, elegancie
oraz unikalne rzeźby, idealnie dopełniaj wygląd nagrobka.

Do każdego zlecenia
podchodzimy indywidualnie
i jest ono dla nas swoistym wyzwaniem.

Zadowolenie klienta
to podstawa, stawiamy je sobie
jako najwyższą poprzeczkę.

PIK GRANIT
ul. Wadąska 9, Olsztyn
Pierwsza wystawa od bramy głównej
Cmentarza Dwyty.

Zakład czynny jest w godzinach: pon.-pt. 9.00-17.00, sob. 9.00-13.00
tel. 788 861 741, e-mail: biuro@pikgranit.pl
www.pikgranit.pl

Fot. EG

Bożena Balbuza – nauczycielka języka polskiego i założycielka zespołu teatralnego Podaj Dalej. Od dwóch dekad z pasją prowadzi szkolne zajęcia teatralne

Szkolna scena widziała już niejedną metamorfozę. Pedagodzy z SP nr 11 zaskakują kostiumami i kreatywnością

Pedagodzy z SP nr 11 nie boją się scenicznych wyzwań. Z uśmiechem wcielają się w bajkowe role, zaskakując najmłodszych

coraz więcej efektów specjalnych, na przykład dymy czy kolorowe światła. To wszystko oczywiście stwarza klimat i atrakcyjnia występy. Chętnie sięgamy po nowe środki artystycznego wyrazu. Staramy się stworzyć w Jedenastce namiastkę teatru – skromną, ale naszą.

– Czyli teatr to też integracja?
– Tak. Zajęcia teatralne to ogromna integracja

zarówno dzieci, jak i rodziców. Często na nasze spektakle przychodzą całe rodziny, nawet jeśli odbywają się one w godzinach lekcyjnych i wymagają zwolnienia się z pracy. To dla nich ważne przeżycie.

– Ile osób tworzy grupę teatralną?
– Grupa teatralna Podaj Dalej liczy zwykle około 20 osób, choć skład bywa zmienny – zależy od przed-

stawienia. Czasem dołączają do nas uczniowie tylko na potrzeby jednego przedstawienia, np. do scen tanecznych.

– Skąd pomysł na nazwę Podaj Dalej?
– Zespół Podaj Dalej od lat przygotowuje spektakle z przesłaniem – stąd właśnie nazwa. Chcemy „podać dalej” wartościowe treści: mądre, dobre i ważne.

– Co najbardziej cenią uczniowie w tych zajęciach?
– Same warsztaty są dla dzieci bardzo atrakcyjne – cieszy mnie, że z radością poświęcają swój wolny czas na próby. Widzę, jak otwierają się na scenie, przełamują treść i pokonują własne ograniczenia. Po każdym przedstawieniu pytają: „A co teraz robimy? Jak będzie kolejne przedstawienie?”

– Jak wygląda praca nad spektaklem od kuchni?
– To ciągła, twórcza praca – choć bywa wyczerpująca, okupiona stresem i nieprzespanymi nocami, daje ogromną satysfakcję. Staramy się przygotowywać spektakle jak najlepiej, z dbałością o szczegóły. To moim młodym aktorom dodaje pewności siebie. Muszą wiedzieć, że wszystko jest dopracowane i że gdy są na scenie, mogą na siebie nawzajem liczyć.

– Ile czasu potrzeba, żeby taki spektakl przygotować?
– Praca nad spektaklem trwa długo; próby z dziećmi odbywają się raz w tygodniu, intensywniej przed premierą. Kilka dni przed występem spotykamy się codziennie. To pracowity i wymagający czas, który uczy dyscypliny, odpowiedzialności i szacunku dla innych. Myślę, że nie do przecenienia jest walor wychowawczy takich zajęć.

– Jak często występujecie w ciągu roku?
– W ciągu roku szkolnego przygotowujemy zwykle dwa lub trzy przedstawienia uczniowskie oraz jedno nauczycielskie – na drzwi otwarte. Muszę z satysfakcją powiedzieć, że nauczyciele w naszej szkole również chętnie

biorą udział w teatralnych przedsięwzięciach. Raz w roku przygotowujemy przedstawienie dla przedszkolaków. Jest to już wieloletnia tradycja w SP nr 11. W wykonaniu grona pedagogicznego były takie widowiska jak „Królewna Śnieżka” i „Kopciuszek” – w zupełnie nowych wersjach oczywiście. Dwa razy byliśmy smerfami, raz szkolną sceną zawładnęli piraci. Byli też bohaterowie wierszy Tuwima i Brzechwy. Mogłabym długo wymieniać. Nauczyciele spotykają się po pracy, poświęcają swój wolny czas, ale z tego, co widzę, robią to z zaangażowaniem i radością. Na próbach bywa zazwyczaj bardzo zabawnie, za to podczas występu nawet belfrów nie omija stres. Nagrodą jednak są reakcje widzów i gromkie brawa. Każde przedstawienie gramy dwa razy dziennie, bo nie jesteśmy w stanie pomieścić wszystkich uczniów naraz – mamy ich ponad 700.

– Szkoda, że nie ma więcej okazji, żeby zaprezentować te spektakle.
– Często bierzemy też udział w przeglądach, choć żałuję, że nie ma ich więcej. Kiedyś elbląski teatr organizował je regularnie pod nazwą „Deska” i „Dacha”. To były ważne wydarzenia. Rozmawiałam już z dyrektorem teatru. Mam nadzieję, że wrócą, bo naprawdę tego brakuje. Występy na prawdziwej scenie teatralnej to coś zupełnie innego niż występ w szkolnej auli. To bardzo inspirowało młodzież. Dzieci pracują miesiącami, a występują raz, może dwa razy. Warto byłoby pokazać ich pracę szerszej publiczności.

– A jakie spektakle zapadły najbardziej w pamięć?
– Spektakle są bardzo różnorodne. Tak jak wcześniej wspomniałam, staramy się poprzez teatr mówić o ważnych sprawach. Szczególnie mocno przeżyłam pracę nad przedstawieniem pantomimicznym „Brzmienie ciszy”. Był to nasz protest przeciwko przemocy i hejtowi. Spektakl zdobył nagrodę w miejskim konkursie i był

zaprezentowany uczniom i rodzicom w naszej szkole.

– A gdzie gracie? Macie już swoją scenę?
– Dotąd przedstawienia odbywały się w szkolnej auli, co wiązało się z dużym nakładem pracy – trzeba było ustawiać scenę, dekoracje, nagłośnienie. Teraz mamy nową salę – bardziej kameralną, stworzoną z myślą nie tylko o grupie teatralnej, ale i młodszych klasach, które będą mogły tam występować. Została urządzona z połączenia dawnych sal lekcyjnych w piwnicy szkoły.

– Coś się zmieniło w podejściu do zajęć teatralnych w ostatnich latach?

– Od ubiegłego roku wprowadziliśmy także innowację pedagogiczną – zajęcia artystyczne dla klas IV-VIII. Dzieci biorą udział w warsztatach prowadzonych przez aktorów, odwiedzają teatry, m.in. Teatr Muzyczny w Gdyni.

– I na koniec: co szykujecie na ten jubileuszowy rok?
– W tym roku obchodzimy jubileusz 20-lecia działalności zespołu Podaj Dalej. Planujemy połączyć go z otwarciem naszej nowej sali teatralnej. Już odbywają się tam pierwsze próby. Myślę, że tę przestrzeń wypełnimy dobrą energią, którą będziemy „podać dalej”.

ROZMAWIAŁA EWELINA GULIŃSKA

Mateusz Wojciechowski miał przed sobą obiecującą przyszłość w wojsku. Po ukończeniu Legii Akademickiej został przyjęty do szkoły oficerskiej, a 1 lipca 2024 roku miał rozpocząć służbę. Niestety, tragiczny wypadek z 2 czerwca 2024 roku przekreślił te plany. Złamany kręgosłup w odcinku szyjnym spowodował paraliż od szyi w dół, odbierając mu nie tylko możliwość realizacji marzeń, ale również samodzielność w codziennym życiu.

Po wypadku Mateusz został wprowadzony w śpiączkę farmakologiczną, potem przeszedł serię operacji, okupując to długimi tygodniami bólu. Gdy w jego kręgosłupie poluzowały się śruby, uszkadzając przelyk, rodzina prawie go straciła. Jednak jego niezłomność i determinacja zaskoczyły lekarzy. Powiedziano mu, że nie będzie mówił – a mówi. Stwierdzono, że rurka tracheotomijna zostanie na zawsze – dziś jej nie ma.

Obecnie Mateusz przebywa w klinice rehabilitacyjnej. Każdego dnia ciężko ćwiczy, mierząc się z bólem i ograniczeniami, by odzyskać choć część sprawności.

skać choć część sprawności. Po powrocie potrzebuje jednak czegoś więcej niż terapii – potrzebuje miejsca, w którym będzie mógł godnie żyć i dalej walczyć o siebie. Dostosowane do jego potrzeb mieszkanie w Elblągu to dla niego szansa na kontynuację rehabilitacji i częściową samodzielność. Tymczasem zamiast realnego wsparcia ze strony państwa i samorządu rodzina spotyka się z całkowitą obojętnością władz. Poniżej publikujemy otwarty list rodziców Mateusza.

Szanowni Państwo, jesteśmy rodzicami dorosłego, sparaliżowanego syna, Mateusza. Oboje z mężem pracujemy zawodowo. Nie pobieramy żadnych świadczeń socjalnych, nie oczekujemy litości ani jałmużny. Potrzebujemy jedynie wsparcia systemu, który jak się okazuje, w kluczowym

NIE CHCĄ LITOŚCI

„Nie pobieramy żadnych świadczeń socjalnych, nie oczekujemy litości ani jałmużny. Chcemy tylko, żeby państwo nie odwracało wzroku” — piszą rodzice sparaliżowanego Mateusza z Elbląga w poruszającym liście, prosząc o przydział mieszkania komunalnego lub socjalnego dostosowanego do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. Ich zdaniem instytucje, które mogłyby realnie pomóc, pozostają głuche na ten apel.

Obecnie Mateusz przebywa w klinice rehabilitacyjnej. Każdego dnia ciężko ćwiczy, mierząc się z bólem i ograniczeniami, by odzyskać choć część sprawności

momencie po prostu nas zostawił.

Mateusz nie ma dziś gdzie mieszkać. Mieszkanie, w którym dotychczas przebywał w Elblągu, nie było jego. Znajduje się na pierwszym piętrze, bez windy – co czyni je całkowicie niedostępnym dla osoby

sparaliżowanej. Nie mamy pieniędzy na zakup mieszkania, nie mamy środków na przystosowanie lokalu. A państwo, samorząd, instytucje? Milczą.

Obecnie sami walczymy o zbieranie środków na comiesięczną rehabilitację Mateusza, która kosztuje

30 tysięcy złotych. To pieniądze od ludzi dobrej woli, nie od państwa. Po powrocie z ośrodka Mateusz ma zamieszkać z nami w Roszkowie. Ale tu, z dala od miasta, nie będzie miał żadnego dostępu do rehabilitacji. Pracujemy, więc musimy organizować nie tylko opiekę, ale i transport, którego po prostu nie mamy. Codzienne dojazdy do Gdańska są dla nas nierealne.

Tymczasem mieszkanie w Elblągu dałoby mu szansę na względną samodzielność. Mógłby samodzielnie dojeżdżać na zajęcia rehabilitacyjne na wózku – co samo w sobie jest też formą terapii. Tam ma też znajomych, którzy zaoferowali pomoc w opiece, a także ogromne wsparcie mentalne od lokalnego sportowca, Rafała Rockiego. Rafał zapoznał Mateusza z innymi osobami poruszającymi się na wózkach, udostępnił mu salę do

ćwiczeń i dał coś najważniejszego: motywację i nadzieję. Ale jak z tego korzystać, skoro nie ma gdzie mieszkać?

Podczas niedawnych obrad sejmowych dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnościami sala była niemal pusta. To symboliczne i bolesne. Tak wygląda zainteresowanie problemami ludzi takich jak nasz syn i takich jak my: rodzin, które codziennie podejmują walkę, zamiast narzekać. Kiedy pracujemy, społeczeństwo mówi: „Radźcie sobie sami”. Gdybyśmy przestali, usłyszymy: „Niech wezmą się do roboty, nie żyją przecież z naszych pieniędzy”.

Więc pytamy: gdzie mamy się udać po realną pomoc? Jak opiekować się sparaliżowanym synem bez dostępu do odpowiedniego mieszkania i jak dalej pracować bez wsparcia?

Zwracamy się z apelem o pomoc w przydziale lokalu komunalnego lub socjalnego dostosowanego do potrzeb osoby z niepełnosprawnością i o nieodwracanie wzroku.

My się nie poddajemy. Ale nie jesteśmy już w stanie dźwigać tego ciężaru sami.

Z poważaniem,
Ania Grabarczyk, mama

WYJĄTKOWY WERNISAŻ I SPOTKANIE Z JACKIEM HOŁUBEM

W ramach Tygodnia Osób z Niepełnosprawnościami odbędzie się wyjątkowe wydarzenie, łączące literaturę i sztukę. W galerii Nobilis CSE „Światowid” w Elblągu zaplanowano spotkanie autorskie z Jackiem Hołubem – cenionym autorem literatury non-fiction, który od lat porusza w swoich reportażach tematy niepełnosprawności, wykluczenia społecznego i przemocy.

Będzie to okazja do głębszej rozmowy o najnowszym reportażu Hołuba „Wszystko mam bardziej. Życie w spektrum autyzmu”. Książka zdobyła uznanie czytelników i krytyków. Autor oddaje w niej głos dorosłym osobom będącym w spektrum autyzmu, dzięki czemu mamy szansę na to, by zaznajomić się z tematem, zrozumieć, a przede wszystkim poczuć. Z pewnością nie zabraknie również odniesień do innych książek Jacka Hołuba, które poruszają trudne, ale niezwykle ważne kwestie.

Istotnym elementem spotkania będzie wernisaż prac plastycznych uczniów i uczestników zajęć organizowanych

przez PSONI Koło w Elblągu. Powstały one w różnych placówkach pod okiem Doroty Ciurko. Wystawa będzie świetną okazją do zapoznania się z twórczością, która jest wynikiem nie tylko talentu, ale również codzien-

nej determinacji i pasji. To wyjątkowe wydarzenie łączy literaturę, sztukę i ważne społecznie kwestie.

Spotkanie autorskie z Jackiem Hołubem oraz wernisaż odbędą się 20 maja o godzinie 17 w galerii Nobilis CSE „Światowid” w Elblągu. Wstęp wolny!

Przyjdź, zobacz, posłuchaj! Zapraszamy również na inne wydarzenia Tygodnia Osób z Niepełnosprawnościami, które będą miały miejsce na terenie Elbląga od 19 do 25 maja.

DOMINIKA LEWICKA-KLUCZNIK,
PSONI KOŁO W ELBLĄGU

OGŁOSZENIE

przetarg

**Spółdzielnia Mieszkaniowa
Lokatorsko-Własnościowa „Pastęczanka” w Pastęku**

**ogłasza przetarg nieograniczony
na nabycie prawa odrębnej własności do lokalu w budynku
przy ulicy Ogrodowej 11 w Pastęku.**

1. Przedmiotem przetargu jest mieszkanie nr 42 o powierzchni 19,60 m² (położone na IV kondygnacji, III piętro, i składające się z 1 pokoju z aneksem kuchennym i 1 łazienki z WC, wraz z przynależną piwnicą o powierzchni 5,60 m²). Cena wywoławcza: 99 000 zł, wadium: 6000 zł.
2. Przetarg przeprowadzony zostanie na podstawie regulaminu przetargu w formie ustnej w drodze licytacji w dniu **29.05.2025 r.** o godz. 10⁰⁰ w siedzibie Spółdzielni w Pastęku przy ul. Ogrodowej 24/31.
3. Lokal przeznaczony na przetarg można obejrzeć po uprzednim uzgodnieniu terminu z administracją Spółdzielni (tel. 55 248 25 47).
4. Wadium należy wpłacić najpóźniej w dniu przetargu do godz. 9³⁰ na rachunek Spółdzielni: **PKO BP SA Oddział I w Elblągu, nr 04 1020 1752 0000 0102 0003 7283.**
5. Spółdzielnia zastrzega, że wadium przepada na rzecz Spółdzielni, jeżeli żaden z uczestników licytacji nie zaoferuje ceny wywoławczej powiększonej o co najmniej jedno postąpienie (jedno postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem wwyż do pełnych dziesiątków złotych).
6. Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia bądź odstąpienia od przetargu w całości lub w części bez podania przyczyn.
7. Z regulaminem przetargu i kartą lokalu można zapoznać się w siedzibie Spółdzielni w każdym dniu roboczym w godzinach od 7⁰⁰ do 15⁰⁰.

**Zarząd SMLW
„Pastęczanka” w Pastęku**

SĄD SUROWSZY OD PROKURATORA

Działali w sposób wyjątkowo zuchwały, a wręcz bezczelny – mówił sędzia podczas ogłaszania wyroku wobec trzech mężczyzn, którzy próbowali włamać się do bankomatu w Markusach, doprowadzając do jego eksplozji, w efekcie czego spowodowali straty przekraczające 314 tysięcy złotych. Sąd okazał się surowszy niż prokurator i nie zgodził się na łagodne kary.

Zakończył się proces Tomasza K., Tomasza G. oraz ich byłego pracodawcy Michała P., oskarżonych o próbę wysadzenia bankomatu w Markusach. W nocy z 6 na 7 lutego 2024 roku usiłowali ukraść z niego pieniądze.

– Pracowałem u Michała, który miał problemy finansowe – nie miał pieniędzy na opłacenie pracowników budowlanych. Powiedział, że jest plan, by okraść bankomat. Miałem nóż na gardle, więc się zgodziłem – tłumaczył przed sądem Tomasz K. podczas pierwszej rozprawy. Sąd wydał wyrok już na drugim posiedzeniu.

– W ocenie sądu nie budziło wątpliwości, że oskarżeni popełnili zarzucany im czyn. Planując włamanie do bankomatu, postanowili zabrać z niego gotówkę. W tym celu użyli butli z gazem i benzyny, aby przy ich pomocy podpalić urządzenie i doprowadzić do wybuchu, niszcząc bankomat należący do Banku Spółdzielczego w Kwidzynie. Łączna wysokość szkody wyniosła 314 602 złote i 30 groszy – mówił sędzia Paweł Wewiórski podczas uzasadniania wyroku.

– Oskarżeni, aby zdobyć pieniądze, udali się do bankomatu z zamiarem włamania się do niego. Podważyli właz, podpálili urządzenie. Spowodowali wybuch, który uruchomił alarm i doprowadził do zniszczenia bankomatu – dodał.

Sąd, opierając się na wyjaśnieniach oskarżonych, którzy częściowo przyznali się do winy, ustalił, że ich celem była kradzież z włamaniem, motywowana

trudną sytuacją majątkową i finansową. Oskarżeni twierdzili, że nie zamierzali zniszczyć mienia. Mimo to – w ocenie sądu – musieli być świadomi, że podpalając bankomat, doprowadzają do jego zniszczenia. Sąd uznał, że działali wspólnie, zpremedytacją i byli do tego pełni przygotowani.

– Podpalając bankomat, musieli wiedzieć, że ulegnie on zniszczeniu, że spowodują pożar i takie, a nie inne skutki. Mieli zaplanowane całe działanie. Przygotowali butlę z gazem i wszystkie przedmioty służące do podpalenia – zaznaczył sędzia. Prokurator domagał się dla Tomasza G. kary sześciu miesięcy pozbawienia wolności oraz jednego roku i sześciu miesięcy ograniczenia wolności, czyli tzw. kary mieszanej, przewidzianej w art. 37b Kodeksu karnego. Sąd był jednak innego zdania i wymierzył mu rok bezwzględnego pozbawienia wolności.

– Nie można uznać, że kara sześciu miesięcy byłaby ade-

kwatna. Pan Tomasz G. był już karany za przestępstwo znęcania, abiorąc pod uwagę charakter tego czynu: wysoką społeczną szkodliwość, działanie wspólne i w porozumieniu, w sposób wyjątkowo zuchwały, można powiedzieć: bezczelny, zaplanowany, oskarżeni spowodowali duże straty – mówił sędzia.

Jeśli chodzi o Tomasza K. i Michała P., prokurator wnosil o karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na próbny okres trzech lat, a także o dozór kuratora i obowiązek informowania go na piśmie przebiegu próby. Sąd i tego wniosku nie uwzględnił.

– Sąd nie dostrzegł w przypadku nich żadnej pozytywnej prognozy, która uzasadniałaby warunkowe zawieszenie wykonania kary. Uznał, że taka kara byłaby zbyt łagodna – powiedział sędzia.

Tomasz K. i Michał P. zostali skazani na sześć miesięcy bezwzględnego po-

zbawienia wolności oraz po roku ograniczenia wolności w formie prac społecznych – po 20 godzin miesięcznie.

Sąd wskazał, że jedyną okolicznością łagodzącą było częściowe przyznanie się do winy. Z kolei jako obciążające wymienił motywację majątkową, wcześniejsze przygotowanie, wspólne działanie i poważne skutki ich czynu.

– Jak sami zeznawali, mieli długi i uznali, że w ten sposób łatwo zdobędą pieniądze. Działali wspólnie, w porozumieniu, w sposób wyjątkowo zuchwały. Podpálili bankomat, co spowodowało znaczną szkodę – mówił sędzia.

Dodatkowo cała trójka została zobowiązana do solidarnego naprawienia szkody w niepokrytej części, oszacowanej na kwotę 87 670 złotych i 71 groszy. Sąd orzekł tę sumę zgodnie z wnioskiem banku.

Wyrok jest nieprawomocny.

EG

ROZMOWY I ROZMOWY POZOROWANE

Marcin Kulasek
minister nauki
i szkolnictwa wyższego

Jedno ognisko zapalne na mapie świata zostało opanowane – Kaszmir. Indie i Pakistan wybrały deeskalację. Donald Trump triumfuje.

Kolejne ognisko to Iran. Mówi się, że państwo ajatollahów jest o kilka tygodni od stworzenia bomby atomowej. Chociaż, po prawdzie, mówi się tak od kilku miesięcy. Izrael czeka na zielone światło z Białego Domu do zbombardowania irańskich instalacji atomowych. Iran jest osłabiony. Hezbollah i Hamas otrzymały potężne ciosy. Reżim Asada w Syrii upadł. Co więcej, zeszłoroczne izraelskie uderzenia osłabiły irańską obronę przeciwlotniczą. Trumpa i Netanjahu łączy prawicowy światopogląd. Jednak zielonego światła dla ataku nie ma. Dlaczego? Po pierwsze, irańskie instalacje jądrowe znajdują się tak głęboko pod ziemią, że wielu eks-

pertów wątpi w to, czy uda się je zniszczyć. Może tak, może nie. Trochę loteria. Po drugie, po takim ataku również jest dzień. A Iran, nawet osłabiony, może odpowiedzieć. Trump przy całej swojej nieprzewidywalności reklamuje siebie jako prezydenta pokoju. Po trzecie, największym zasobem irańskiego programu jądrowego jest wiedza irańskich fizyków. Ona jest ukryta w pamięci naukowców. W przeszłości przeprowadzano zamachy na fizyków jądrowych. Jednak to ryzykowna strategia. Dlatego administracja Trumpa otwarta jest na scenariusz dyplomatyczny w odniesieniu do Iranu.

W Polsce oczywiście skupiamy się na tym, co wydarzy się w Stambule. Czy dojdzie do spotkania prezydentów Ukrainy i Rosji? Jeszcze niedawno wydawało się to niemożliwe. Dziś siąj Zełenski składa jasne deklaracje, że jest otwarty na spotkanie. A Putin? Ma problem. On chce rozmawiać z Trumpem, a nie z Zełenskim. Wydaje się, że Trump pomimo dziwnej sympatii do Putina traci cierpliwość i oczekuje na konkretne gesty ze strony Kremla. Co będzie takim gestem?

Jednocześnie następuje deeskalacja w amerykańsko-chińskiej wojnie handlowej. Na razie trudno mówić o przełomowym dealu. Ale amerykańsko-chińskie rozmowy toczą się na poważnie. W przeciwieństwie do niektórych innych rozmów.

OGŁOSZENIE

BURMISTRZ MIASTA BRANIEWA

informuje, że w siedzibie Urzędu Miasta Braniewa, ul. Kościuszki 111, oraz na stronie www.bip.braniewo.pl na okres 21 dni zostało zamieszczone Zarządzenie Burmistrza Miasta Braniewa nr 69/2025 z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej.

5125sestr-a-M

WÓJT GMINY BRANIEWO

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Braniewo zgodnie z zarządzeniem nr 37/IX/2025 Wójta Gminy Braniewo z 13 maja 2025 r., wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (55) 644 03 00.

4925sestr-a-M

WÓJT GMINY BRANIEWO

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Braniewo, zgodnie z zarządzeniem nr 35/IX/2025 Wójta Gminy Braniewo z 12.05.2025 r., wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (55) 644 03 00.

9125sestr-a-M

WÓJT GMINY BRANIEWO

podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Braniewo zgodnie z zarządzeniem nr 39/IX/2025 Wójta Gminy Braniewo z dnia 14.05.2025 r. wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy. Szczegółowe informacje można uzyskać pod nr. tel. (55) 644 03 00.

5025sestr-a-M

ANTYPOLSKIE KŁAMSTWA ŁUKASZENKI

Ta konferencja prasowa może przejść do historii. Odbyta się w Mińsku 26 stycznia, w trakcie wyborów prezydenckich na Białorusi, które, jak wszyscy wiedzieli już wcześniej, wygrał Łukaszenka. W jej trakcie padło szereg strasznych, kłamliwych oskarżeń wobec Polski i Polaków. Ich lista zawiera wszystko, co stanowi kanon wszelkiego rodzaju antypolskich dezinformacji płynących z Mińska czy z Moskwy. Dlatego warto się temu dokładnie po kolei przyjrzeć.

Foto: PAP/EPA

Prof. dr hab. Marek Melnyk – specjalista w zakresie historii Europy Środkowo-Wschodniej, kultury oraz stosunków polsko-ukraińskich. Związany z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie

ŁUKASZENKA GŁOSUJE

Łukaszenka, zanim spotkał się z dziennikarzami, oddał swój głos w lokalu wyborczym. Nikomu nie przeszkadzało, że łamana jest w ten sposób cisza wyborcza. Najwidoczniej w tej dyktaturze po oddaniu głosu przez Łukaszenkę wybory się skończyły. I mógł zacząć konferencję prasową. Sam akt głosowania Łukaszenki przypominał jakąś religijno-państwową uroczystość. Dyktator wkroczył do lokalu wyborczego rozanielony, szczęśliwy. Ręce miał złożone, jakby szedł do komunii. Powoli, dostojnie kroczył w otoczeniu najbliższych współpracowników. Rozglądał się na boki. Jakby błogosławił dobrym wzorkiem i łagodnym uśmiechem wszystkich zgromadzonych. Zaraz potem był uroczysto witany przez komisję wyborczą. Wszyscy z nabożeństwem patrzyli, jak Łukaszenka wrzuca swój głos do urny. Potem w sali zapanowało szczęście. Wszyscy już wiedzieli, że to był najważniejszy akt całych wyborów. Naród białoruski już właściwie nie musiał niczego robić. Wszystko jednak – jak to bywa w takich sytuacjach – popsuł jeden szczegół: piesek Łukaszenki. On po prostu, idąc w uroczystym orszaku, obok swego pana, równie spokojnie osikał ścianę w lokalu wyborczym. Nikt mu w tym nie przeszkodził. Piesek potraktował marmurową salę jak miejski szale. I w tym momencie objawiła się cała prawda o

wyborach na Białorusi. Piesek pokazał w imieniu swego właściciela, jaki jest prawdziwy stosunek do demokratycznych procedur wyborczych. Zostały one olane – zabrudzone psim moczem.

KONFERENCJA PRASOWA

Konferencja trwała ponad trzy godziny. Nadano jej uroczysty charakter. Co ciekawe, przybyli na nią wierni akolici Łukaszenki, którzy towarzyszyli mu przy urnie. Był też najmłodszy syn. Tylko pieska brakowało. Pewnie z wiadomych powodów. W sali, gdzie odbywała się konferencja prasowa, było sporo dziennikarzy z Europy i Azji. Prawdopodobnie była to największa od lat międzynarodowa konferencja prasowa w Mińsku.

Marek Sygacz, polski dziennikarz, korespondent stacji telewizyjnej Polsat na Białorusi, zapytał Aleksandra Łukaszenkę o sytuację na granicy polsko-białoruskiej, która doprowadziła do śmierci polskiego żołnierza. Zapytał, co Łukaszenka w związku z tymi problemami jako głowa państwa zamierza zrobić. Co Łukaszenka odpowiedział na, zdawałoby się, proste pytanie? Ta odpowiedź przejdzie do historii białoruskiej dyktatury jako szczególny przejaw utraty kontaktu z rzeczywistością jej przywódcy lub jako przykład pychy, która poprzedza niechybny upadek. Łukaszenka odpowiadał prawie pół godziny! Non stop. Trudno to sproblematyzować. Zamiast odpowiedzieć na proste pytanie, satrapa wylał z siebie potok niekontrolowanych kłamstw. Wszystko, co powiedział, było dezinformacją. On jakby czekał przyczajony na pytanie polskiego dziennikarza, by korzystając z okazji, upokorzyć Polskę. Była to jedynie okazja do tego, aby przed kamerami poniżyć państwo polskie. Łukaszenka zaskoczył też formą wypowiedzi. Chaotyczną, nieuporządkowaną, pełną gróźb. Dziennikarz był obiektem nieukrywanej wrogości. Był jak worek treningowy. Żaden z zagranicznych dziennikarzy nie był tak potraktowany.

Foto: PAP/EPA

Władimir Putin i Aleksander Łukaszenka

OTO, CO ODPOWIEDZIAŁ „OJCZULEK”:

„Marek, nie wydaje mi się, żebyście nie znali mojego stanowiska. Polska prowadzi przeciwko Białorusi szczególnie agresywną, złą politykę. Szczególnie. Ja niczego nie wymyślam. Ja nie chcę tego. Wy jesteście naszymi sąsiadami. My wiele lat żyliśmy – mówię wam to jako historyk – w jednym państwie. Żle, dobrze, pomagaliśmy sobie. Potem coś było u nas. Nieważne. Wy teraz pretendujecie do zachodniej Białorusi, do Mińska. Pretensje te wysuwają nie tylko dziennikarze. I zaczęliście mówić o zachodniej Ukrainie. I tak dalej. Pierwsze pytanie: po co wam ten imperializm? Czy wy rozumiecie, że wy u nas nie uzyskacie nawet metra terytorium? To nasze terytorium. Wy mówicie: tam Polacy mieszkają i inni. Ja już wam odpowiedziałem. Uspokójcie się. Marek, uspokójcie się. U nas żyją Polacy. To są moi Polacy. (...) Marek, nie róbcie tego. My chcemy żyć. Żyć z wami normalnie. Czy nasi Polacy rwą się do was? Nie. Czy Rosjanie i

Żydzi? Nie. Oni chcą żyć na tym terytorium. Kupiliście u Koreańczyków czołgi. I Bóg z wami. Nie krzyczcie, że to przeciwko Rosji. Wy graniczycie nie z Rosją. Wy graniczycie z Białorusią. Z Kałiningradem chcą się rozprawić. Nie radzę wam. I wy rozumiecie, że to niemożliwe. I dlatego u was w tej sprawie jakaś nienormalna polityka. (...) My dla was zawsze byliśmy przyjaciółmi i chcemy z wami pokoju. No co zrobiliście wy według rozkazu UE i Amerykanów? Wy wprowadziliście przeciwko nam sankcje. Z jakiej przyczyny? Dziesiątki, a nawet tysiące polskich biznesmenów otworzyły u nas swoje przedsiębiorstwa. Oni liczyli nie tylko na białoruski rynek. Odkrywając biznes na Białorusi, oni handlowali z ogromną Eurazją (...). Wy mogliście sprzedawać tę produkcję w Chinach. Po co zamknęliście tę produkcję? Z jakiej przyczyny? Wprowadziliście przeciwko nam sankcje. Co takiego, sankcje? To duszenie mojego narodu i mnie. To pętla na szyję. Wy narzuciliście pętlę na szyję. I co, chcecie, abym was

bronił? Trzeba było politycznie zamilczeć. (...) Chłopaki. Ja was nie będę bronił. Bo wy dusicie mój naród. Sankcje to przede wszystkim przeciwko narodowi. Nie tylko przeciwko mnie. Czy zmieniliście życie prezydenta? Wy chcecie zmienić życie ludzi, żeby było złe. W 2020 roku te wszystkie protesty, ten blitzkrieg kierowany był skąd? Z Polski. (...) To nie było wtrącanie się w proces wyborczy? Chcieliście rozbić państwo. Chcieliście skierować białoruskich Polaków przeciwko mnie, przeciwko władzy (...). A oni dzisiaj będą głosować na mnie. (...) Zbudowaliście ścianę. To pełna korupcja. Dziesięć minut podkop, piętnaście przejście. Wystarczy. Pięćset mln dolarów ukradła firma, która je budowała. Wykryli to dziennikarze. Zuchy. Wy zabijacie emigrantów i zakopujecie w lesie. (...) Białorusini kochają Polaków. Oni odnoszą się do Polaków po ludzku. Białoruś to tolerancyjny, przepiękny kraj. My nie chcemy nas was napadać. Wy nas nie zwyciężycie. Nigdy (...). To nasza ziemia. Dlatego

patrzycie na nas przez celowniki automatów i armat? Cemu? My nie szykujemy się na was napadać. My nie możemy was zwyciężyć. Wy musicie wiedzieć, że wy nas nie zwyciężycie. Nigdy. To bardzo trudne. (...) To nasza ziemia. Wiecie, czemu Rosjanom trudno w Ukrainie? Bo oni wujują na własnej ziemi. Oni znają każdy jej metr. Każdą cząstkę. To, czego nie widzą wojskowe siły Rosji. Wiercie mi, nie będzie już na Białorusi drugiego prezydenta, który tak bardzo by chciał dobrych stosunków z Polakami. (...) Mamy dość własnej ziemi. Nie musimy was atakować ani prowadzić przeciwko wam wojny. Prześnię kupować czołgi. Kupujcie traktory. Wasi rolnicy już, przepraszam, rzucą gó...m i nawozem pod wasze biura, a jutro nie będą mieli czym orać i uprawiać ziemi”.

Potem Łukaszenka skrytykował też szefa polskiego MSZ Radosława Sikorskiego za jego wpis w Internecie: „Dziś »wybory« na Białorusi. Oczekiwanie, kto zostanie ogłoszony zwycięzcą, jest nie do zniesienia. Przy okazji proszę media o nienazywanie Aleksandra Łukaszenki ostatnim dyktatorem Europy, bo to nie fair. W złodziejstwie, represjach i agresji międzynarodowej Władimir Putin go dogonił i przegonił”.

Łukaszenka, jakby zdenerwowany tymi słowami, mówił podniesionym głosem: „Dlaczego zaczepiacie Rosję? Dlaczego zaczepiacie Putina? Nie macie dość problemów? Sikorski jest osobą doświadczoną. Spotkaliśmy się z nim, porozmawialiśmy. (...) Niech pomyśli, co się jutro stanie. Dziś nawóz wywalili polscy chłopcy pod polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. A jutro?”.

Co więcej, Łukaszenka oskarżał ponadto Polskę o rzekome roszczenia terytorialne wobec Ukrainy i Białorusi. „Jeśli wejdziecie na Ukrainę, będziecie musieli mieć do czynienia z Rosją i Białorusią”.

Po wypowiedzi Łukaszenki głos ponownie zabrał Marek Sygacz. Spokojnym tonem stwierdził, że Polska nie planuje żadnych działań militarnych wobec Białorusi czy Ukrainy. Łukaszenka na to: „Marek, daj Boże. Ale po co wam czołgi?”.

BEZKARNE KŁAMSTWA

To, co uderza w tym potoku słów, to bezkarne kłamstwa. Łukaszenka nie bierze żadnej odpowiedzialności za to, co mówi. A może mówi wszystko, co chce. I jak chce. Jest jakimś niespełnionym aktorem. Pokazuje siebie jako osobę rozbłą. Jest wewnętrznie rozdarty na wiele części. Z jednej strony chce być dobrym gospodarzem wielkiego kolchozu – Białorusi, a z drugiej musi być wiernym sługą Putina. Kocha Polaków. Szczególnie tych

„swoich”, jak każdy Białorusin. Ale i oskarża Polaków o mordowanie emigrantów na granicy. Jest Białorusinem i Rosjaninem. Jest ateistą, ale i prawosławnym. Jest bandytą, kłamcą, ale i troskliwym „Ojczulkiem” całego narodu. Jest brutalny i łaskawy. Jak to można połączyć? Wydaje się, że akurat w tym przypadku Łukaszenka pogubił się w swej sztuce dezinformacji. Poczul się zbyt pewnie. A może lata i stres miały na to wpływ? Wcześniej lepiej dbał o logiczną spójność prezentowanych kłamstw. Wydawały się być poparte gruntowną wiedzą historyczną. Jego kłamstwa układały się w opowieści wykraczające poza doraźne interesy. W jego antypolskiej dezinformacji mieliśmy do czynienia ze ściętym i przemyślanym powiązaniem kłamstw i prawd, tego, co realne i fikcyjne. Prawdziwe intencje tych manipulacji były często dobrze maskowane, a przez to sprawiały wrażenie czegoś autentycznego i neutralnego.

ORĘDOWNIK POKOJU

Jak widać, białoruski dyktator kreował się na orędownika pokoju i obrońcę suwerenności Białorusi przed wojną przygotowywaną przez tzw. kolektywny Zachód. Ale dyktator obawia się aneksji Białorusi przez Rosję. Proces ten zaczął sam Łukaszenka i trwa już on od lat. Ale to, co było dla Łukaszenki dziełem taktycznym i krótkoterminowym, Kreml wykorzystał strategicznie i chce tak ukształtować stosunki z Białorusią, by wciąż gnąć to państwo w struktury administracyjne Rosji. Łukaszenka chce utrzymać swoją pozycję i dotychczasowy model relacji z Rosją. A to jeszcze nie nastąpiło. Dlatego wspominał o walce Ukrainy z Rosją. Zdawał się sugerować, że Rosja nie zajmie Białorusi bez walki. Sugerował, że to, co dzieje się na Ukrainie, może się powtórzyć na Białorusi. Temu nadrzędnemu celowi służyły wszystkie kłamstwa o Polsce i Polakach.

STRASZENIE

Jedno, co było u niego stałe i co warto zauważyć, to to, że przez cały czas straszył. Wielokrotnie używał retoryki mającej na celu zastraszenie Białorusinów, Polaków czy Ukraińców. Ta umiejętność mu pozostała na stałe. Ma ona na celu wywołanie napięcia między krajami regio-

nu, szczególnie między Polską a Ukrainą. Twierdzenie, że Polacy chcą zająć zachodnią część Ukrainy oraz zachodnią Białorus, to przykład tego, jak dyktator z Mińska wzmacnia swoją wewnętrzną pozycję i jak kreuje swój wizerunek w oczach Rosji. Łukaszenka straszy Polską i chce bronić Ukrainy! Prezentuje się jako przywódca Białorusi jako państwa, które odgrywa kluczową rolę w ochronie stabilności regionu przed domniemanymi zakusami sąsiadów. Tego rodzaju wypowiedzi budują atmosferę zagrożenia, ale

Białoruski znaczek pocztowy z wizerunkiem Aleksandra Łukaszenki

i wzmacniają reżim Łukaszenki. Wprowadzenie podziałów między Polską, Ukrainą i Białorusią to część szerszej narracji dezinformacyjnej, której celem jest rozprzestrzenianie nieufności i lęku między narodami regionu, a także mobilizacja Białorusinów przeciwko zewnętrznemu wrogowi.

ŚWIETLANA PRZYSZŁOŚĆ

Łukaszenka zaprezentował 26 stycznia br. również wizję świetlanej przyszłości relacji polsko-białoruskich. Co nią ma być? Robienie wspólnych interesów. Warto to zauważyć. On proponuje oddzielenie moralności, demokracji, praw człowieka od robienia biznesu. Moralność i ekonomika to dwie oddzielne domeny. Najlepiej byłoby, żeby nie miały one ze sobą nic wspólnego. On kusi Polaków zwróceniem się na Wschód. Tam ma być wielka przestrzeń do zarabiania pieniędzy i osiągnięcia dobrobytu. Mieli tego już doświadczyc polscy biznesmeni z Białorusi przed zamknięciem granic.

CZY POLACY W BIAŁORUSI POPIERAJĄ ŁUKASZENKĘ?

Wbrew temu, co mówił Łukaszenka, Polacy na Białorusi nie stoją za nim murem. Polska mniejszość, podobnie jak inne grupy społeczne w tym kraju, ma zróżnicowane poglądy na temat Aleksandra Łukaszenki i jego rządów. Generalnie nie można stwierdzić, tak jak czynił to kłamliwie Łukaszenka, że Polacy jako grupa w zdecydowany sposób popierają jego reżim. Istnieje kilka czynników, które wpływają na ich postawy. Wpływ

jej nie popiera. Część Polaków na Białorusi, zwłaszcza starsze pokolenie, może podzielać niektóre tradycyjne wartości z czasów ZSRR promowane przez reżim Łukaszenki. Jednak nie oznacza to automatycznego poparcia dla jego polityki. Ogólnie rzecz biorąc, trudno jest mówić o jednoznacznie pozytywnym i przy tym jednolitym stanowisku Polaków na Białorusi wobec Łukaszenki. Jemu udało się rozbić jedność Polaków. Łukaszenka wykorzystuje mniejszość polską jako narzędzie presji na Warszawę. Zamyka polskie szkoły, więzi liderów Związku Polaków na Białorusi (np. Andżelikę Borys i Andrzeja Poczebuta) i ogranicza prawa mniejszości polskiej, by pokazać, że może uderzyć w polskie interesy. Lecz postawy Polaków wobec dyktatora są zróżnicowane. Zależą od wielu czynników, w tym od wieku, sytuacji życiowej, poziomu zaangażowania w sprawy polskiej społeczności oraz osobistych doświadczeń z reżimem.

CIĄGLE TO SAMO

Zatem wydaje się, że Łukaszenka 26 stycznia swą antypolską tyradą odsłonił swą wewnętrzną prawdę o człowieku totalnie zakłamanym. A przy tym nie mającym niczego nowego do powiedzenia. Wszystko, co powiedział o Polakach i Polsce, to zgrana już dawno płyta. Jest to propaganda i retoryka o rzekomym zagrożeniu militarnym ze strony Polski. Są to stare oskarżenia o ingerencję w wewnętrzną sprawę Białorusi. Łukaszenka wielokrotnie twierdził, i dalej to robi, że Polska wspiera destabilizację Białorusi, w tym organizowanie protestów przeciwko jego reżimowi, szczególnie po wyborach w 2020 roku. Niczym nowym była jego narracja o rzekomych planach odbudowy „historycznych Kresów Wschodnich” kosztem Białorusi, co jest całkowicie bezpodstawne, ale ma na celu wzbudzenie w Białorusinach lęku przed Polską. Równie wyświechtane jest mówienie o wspieraniu opozycjonistów przeciwko Białorusi jako o czymś złym. Widać, dyktator starzeje się.

Szkoda tylko Białorusinów, którzy muszą żyć w takim świecie. Jakie będą tego konsekwencje?

Marek Melnyk

Wydawca „Gazety Olsztyńskiej” Grupa WM dzięki Polskiej Fundacji Narodowej realizuje projekt, którego celem jest przeciwdziałanie dezinformacji, która przez lata utrzymywała zniekształcony wizerunek Polski poprzez rozpowszechnianie zmanipulowanych lub nieprawdziwych faktów historycznych, negatywnie wpływających na dobre imię Polski i Polaków na świecie. W najbliższym czasie będziemy prezentować artykuły, ale także audycje, w których poruszymy ważne kwestie dotyczące tuszowania i fałszowania prawdy historycznej. Zapraszamy do lektury, ale też do czynnego udziału w naszej akcji! Na zgłoszenia od wolontariuszy czekamy pod adresem: kontakt@wm.pl.

OFICJALNY PARTNER

**POLSKA
FUNDACJA
NARODOWA**

PARTNERZY

**GAZETA
OLSZTYŃSKA**

**DZIENNIK
ELBLĄSKI**

WAWA.info
PORTAL WARSZAWY I MAZOWSZA

METROPOLIA WROCLAWSKA • DOLNY ŚLĄSK
WROCLAWSKIE.INFO

**KONGRES
PRZYSZŁOŚCI**

Sam Dzień Nadciśnienia Tętniczego ma jeden cel: podniesienie świadomości na temat tej powszechnej choroby, jej przyczyn, konsekwencji i możliwości profilaktyki. Zwłaszcza że można mu zapobiegać, prowadząc zdrowy styl życia: regularne ćwiczenia fizyczne, zdrowa dieta, ograniczenie spożycia soli czy alkoholu i niepalenie tytoniu.

Jak wielkim problemem Polaków jest dziś nadciśnienie tętnicze?

— Bardzo dużym — uważa dr nauk med. Beata Moczulska, specjalistka hipertensjolog, konsultant wojewódzka w dziedzinie hipertensjologii. — Porównując do naszych niedawnych zmagani z covidem, zachorowania na nadciśnienie tętnicze też zaczynają przybierać rozmiary pandemii. Choruje ponad miliard osób na całym świecie i ponad 13 milionów w Polsce. A co jeszcze bardziej niepokojące — chorują osoby coraz młodsze. O ile wcześniej nadciśnienie z marszu przypisywało się osobom starszym i z nimi tę chorobę kojarzyło, o tyle dziś cierpią na nią coraz młodszy. Wielki wpływ na taki stan rzeczy ma styl naszego życia, wielokrotnie przetworzone jedzenie, po które zbyt często sięgamy, otyłość, zwłaszcza tzw. otyłość brzuszna, duże spożycie soli czy stres. I stąd takie, a nie inne skutki. Przy czym pamiętajmy, że u większości chorych nie stwierdza się konkretnej przyczyny roz-

ŚWIĘTUJMY BEZ NADCIŚNIENIA!

Nadciśnienie tętnicze jest dziś powszechne — niestety. Szacuje się, że tylko w Polsce cierpi z jego powodu około 10 milionów osób. Nieleczone nadciśnienie może prowadzić do chorób serca, udarów mózgu, chorób nerek i innych poważnych schorzeń. Jutro, 17 maja, będziemy obchodzić Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego.

A ja już dziś zachęcam: zróbmy wszystko, by ten dzień świętować bez problemów z ciśnieniem!

woju nadciśnienia tętniczego. Dlatego warto stale kontrolować swoje ciśnienie i w razie podwyższonych wartości zgłaszać się do lekarza.

Nadciśnienie tętnicze, czyli co?

— Nadciśnienie tętnicze to choroba charakteryzująca się podwyższonym ciśnieniem krwi, czyli ciśnieniem tętniczym o wartości 140/90 mm Hg i więcej — tłumaczy dr Beata Moczulska. — Rozpoznajemy je na podstawie kilkukrotnych pomiarów ciśnienia krwi w gabinecie lekarza rodzinnego lub po wykonaniu 24-godzinnego monitorowania ciśnienia, zwanego popularnie holterem ciśnieniowym. U ponad 90 procent, czyli uzdecydowanej większości pacjentów występuje tzw. nadciśnienie pierwotne, zwane też samodzielnym. Oznacza to, że przyczyna nadciśnienia u tych pacjentów jest złożona i jeszcze nie do końca poznana — może być nią zarówno

Doktor nauk med. Beata Moczulska, konsultant wojewódzka w dziedzinie hipertensjologii

dieta, styl życia, środowisko, jak i dziedziczna skłonność. Natomiast około 5-10 procent chorych cierpi na nadciśnienie tętnicze wtórne, inaczej zwane objawowym. U tych chorych podwyższone ciśnienie tętnicze jest tylko objawem innej choroby, dotyczącej najczęściej nerek,

dużych tętnic lub zaburzeń czynności gruczołów wydzielających substancje regulujące wysokość ciśnienia krwi — dla przykładu choroby tarczycy, przytarczyc, nadnerczy.

Objawy nadciśnienia — na co zwracać szczególną uwagę?

— Co właśnie w nadciśnieniu tętniczym najbardziej niebezpieczne, to to, że ono najczęściej nie boli — mówi dr Beata Moczulska. — Skrada się powoli, rośnie, na samym początku nie daje żadnych objawów. Ajak już pojawiają się objawy, to prędko trzeba włączyć leczenie — i nie tylko samego nadciśnienia, ale bardzo często także jego powikłań. Nadciśnienia nie można też zdiagnozować, opierając się na pojedynczym pomiarze ciśnienia krwi. Dlatego tak bardzo zachęcam do wmiare częstych pomiarów ciśnienia nie tylko u lekarza, ale także w domu. Chciałabym też, by pacjent w czasie

wizyty w przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, choć może korzystać z niej bez żadnego związku ze schorzeniami ciśnienia czy krążenia, miał wykonany pomiar ciśnienia tętniczego. W ten sposób można wychwycić wszelkie nieprawidłowości, zwłaszcza tendencje do nadciśnienia, znacznie szybciej, zanim organizm zacznie chorobę objawiać choćby częstymi, pulsującymi bólami głowy, szczególnie w okolicy potylicy. Do częstych objawów nadciśnienia należą także zaburzenia snu, w tym bezsenność, szumy uszne, zaburzenia koncentracji, krwawienia z nosa, zaburzenia widzenia, kołatanie serca, nadmierna pobudliwość, nudności. Czasem może pojawić się też dyskomfort lub ból w klatce piersiowej. U wielu pacjentów z nadciśnieniem pojawia się często zaczerwienienie twarzy.

Co robić w Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego? Przede wszystkim sprawdzić ciśnienie. Jak prawidłowo je mierzyć?

Pomiaru należy dokonywać w cichym i spokojnym pomieszczeniu. Powinniśmy też wyłączyć telewizor i inne urządzenia emitujące dźwięki — niektóre wiadomości, dźwięki mogą powodować niezamierzony wzrost ciśnienia. Osoba, która ma mieć mierzone ciśnienie, powinna przynajmniej przez 10 minut odpocząć. Nie zaleca się również w okresie pół godziny przed pomiarem picia mocnej kawy i herbaty czy alkoholu oraz palenia papierosów.

Pacjent powinien siedzieć na krześle, wygodnie oparty, z odsłoniętymi ramionami, podpartymi w takiej pozycji, żeby mankiet był na wysokości serca. Mankiet powinien być założony około 2-3 centymetrów powyżej zgięcia łokciowego ręki. Ramienia powyżej mankieta nie powinien uciskać podciągnięty do góry rękaw bluzki czy koszuli. Nie zakładamy też mankieta na rękaw, nawet z cienkiej tkaniny. Po założeniu mankieta nie należy zmieniać pozycji ręki ani poruszać dłońmi. W trakcie pomiaru badany powinien być odprężony i nie

może rozmawiać. Wskazane jest mierzenie ciśnienia stale, o tych samych porach, zawsze na tym samym ramieniu. Pamiętajmy, że pierwszy w życiu pomiar powinien być wykonany na obydwu ramionach, następnie mierzymy na tym z wyższym ciśnieniem. Warto zauważyć, że często występują różnice w wartościach ciśnień między ramionami i jest to normalne. Jeśli taka różnica jest większa niż 20 mm Hg, trzeba udać się do lekarza na dokładniejszą diagnostykę. Warto też ciśnieniomierz skalibrować przy najbliższej wizycie u lekarza, prosząc o pomiar aparatem manualnym, a następnie wykonując pomiar swoim aparatem automatycznym.

W Światowym Dniu Nadciśnienia Tętniczego warto też dzielić się wiedzą. Czy wiecie, kto to jest hipertensjolog? — Hipertensjolog to lekarz specjalista zajmujący się nadciśnieniem tętniczym i wszystkim, co z nim związane: diagnostyką, leczeniem i działaniami profilaktycznymi — tłumaczy dr Moczulska. — Hipertensjologia, zawódowy obszar hipertensjologa, funkcjonuje jako samodzielna specjalizacja od dość niedawna, w Polsce dopiero od 2006 roku. Oczywiście wpływ na powstanie tej dziedziny medycyny miała stale rosnąca liczba pacjentów z nadciśnieniem. Samo nadciśnienie powoli urasta do rangi choroby cywilizacyjnej. Hipertensjologowie mają zatem pełne ręce roboty — niestety.

Zwłaszcza że powikłania nieleczonego nadciśnienia tętniczego są bardzo poważne...

— Nieleczone nadciśnienie tętnicze może doprowadzić do kilku naprawdę poważnych powikłań. Najgroźniejsze to zawał serca i udar mózgu. Niestety, bardzo często właśnie te powikłania są pierwszym objawem nadciśnienia tętniczego. Dochodzi też do uszkodzenia nerek, a w bardziej zaawansowanym stadium nadciśnienia może dojść do ich przewlekłej niewydolności. Nadciśnienie uszkadza też wzrok, bo zwęża i uszkadza naczynia siatkówki i prowadzi do tzw. retinopatii nadciśnieniowej — ostrzega dr Beata Moczulska.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

MAJĄ WŁASNĄ RECEPTĘ NA DOBRE MAŁŻEŃSTWO

PRZECIWNOSCI
W ŻYCIU KAŻDEGO
Z NAS BYWA WIELE:
RODZINNYCH,
MATERIALNYCH CZY
ZDROWOTNYCH.
WIELKIM DAREM
OD BOGA JEST MÓC
PRZEŻYĆ WSPÓLNIE
PONAD PÓŁ WIEKU.
DOWODEM NA TO SĄ
PAŃSTWO BARBARA
I JAN BARANOWSCY.
— NASZE DZIECI
I WNUKI SĄ
NAJWSPANIALSZYM
PREZENTEM OD
BOGA. I TO, ŻE
RAZEM DANE NAM
SIĘ ZESTARZĘĆ,
CHOĆ NASZA
MIŁOŚĆ WCIĄŻ
JEST TAK SAMO
GORĄCA — MÓWIĄ
MAŁŻONKOWIE.

Milość nie oznacza emocjonalnego przemijania czy chwilowego oczarowania, ale wyraża wolę i odpowiedzialną decyzję związania się całkowicie, na dobre i na złe. Jest darem samego siebie drugiemu człowiekowi” — te słowa św. Jana Pawła II są doskonałą puentą wspólnie przeżytych lat. Taką właśnie miłość, która przetrwała wszystkie smutki i radości, 50 lat temu ślubowali sobie Barbara i Jan Baranowscy.

20 września 1970 roku wzięli ślub cywilny, a tydzień później w kościele powiedzieli sobie sakramentalne „Tak”. Pani Barbara po ukończeniu szkoły podjęła pracę jako nauczycielka, a pan Jan prowadził przez całe życie zakład stolarski. Poznali się u wspólnych znajomych. I szybko pokochali

się... Postanowili, że chcą razem kroczyć przez życie. W 1986 roku kupili działkę i pobudowali dom.

Państwo Barbara i Jan są rodzicami trójki dzieci: Joli, Kasi i Adama oraz dziadkami dla 9 wnuków.

— Dziękujemy Bogu, że pozwolił nam razem doczekać tego pięknego wieku i cieszyć się swoją obecnością — mówią wzruszeni małżonkowie. — Przeżyć wspólnie tyle lat, z radością patrzeć na swoje dzieci i wnuki.... Nie wyobrażamy już sobie, że mogłoby któregoś z nas zabraknąć. Pięćdziesiąt pięć lat to tak dużo, ale jak szybko minął nam ten czas. Mimo różnych życiowych przeciwności mamy wiele pięknych wspomnień.

W ciągu tych długich, wspólnie przeżytych lat było wiele dni radosnych i pięknych, były dni smutne i przykre, ale wszystkie przeżycia związały to małżeństwo jeszcze bardziej i potwierdziły słuszność decyzji sprzed lat.

— Największą motywacją do wspólnego życia jest miłość oraz owoce tej miłości, czyli nasze dzieci — podkreślają zgodnie. — Przez całe życie dążyliśmy do tego, aby wychować i wykształcić nasze dzieci na dobrych ludzi, dla których ogromną wartością jest uczciwość i poszanowanie drugiego człowieka. Chyba nam się to udało. Nasze dzieci i wnuki są naszą największą dumą i radością.

W małżeństwie przeżyli 55 lat, a więc około 20 tysięcy nocy i dni. Ten wspólny czas to wspaniały przykład dla młodych ludzi, którzy małżeństwa postrzegają dziś inaczej. Teraz wiele osób boi się odpowiedzialności za drugiego człowieka. Młodzi niechętnie się żenią, zakładają rodziny. Państwo Baranowscy są dowodem na to, że wbrew wszelkim przeciwnościom losu przysięgi małżeńskiej można

się... Postanowili, że chcą razem kroczyć przez życie. W 1986 roku kupili działkę i pobudowali dom.

Przeżyli ze sobą 55 lat, a ich miłość wciąż jest tak samo gorąca jak kiedyś

dochować, że idąc przez życie we dwoje, dzieli się ze sobą sukcesy i radości, ale też smutki i niepowodzenia.

Pani Barbara ze wzruszeniem mówi o swoim mężu jako o największym przyjacielu, o tym, jak troszczył się o siebie i martwił. Zgodnie przyznają, że zawsze byli i są dla siebie partnerami. Nie umieją długo gniewać się na siebie. Uwielbiają podróżować i oczywiście chętnie uczęszczają do klubu seniora, gdzie spotykają się na zajęciach, jeżdżą na wycieczki i bawią się na wieczorkach tanecznych.

— Jesteśmy już kilkanaście lat na emeryturze, ale wciąż czujemy się młodzi duchem. — Śmieją się.

— Mamy wiele zainteresowań, podróżujemy, lubimy spotykać się ze znajomymi, uwielbiamy tańczyć. Korzystamy z uroków życia na emeryturze. Każde z nas ma swoje zainteresowania. Mąż interesuje się polityką i sportem, uwielbia też wędkować, ja natomiast kocham pracę w ogródku, lubię czytać i oglądać seriale.

Wspólne pasje i zainteresowania, miłość do dzieci i wnuków, wiara w Boga i nadzieja sprawiają, że pani Barbara i pan Jan wciąż są osobami pozytywnie nastawionymi do świata i ludzi.

— Jesteśmy dumni i szczęśliwi, że mamy tak wspaniałych rodziców — mówią

dzieci państwa Baranowskich — Rodzice zawsze potrafili iść na kompromis, darzyli się ogromną miłością i to chyba jest recepta na wspólne życie. Są dla nas i naszych dzieci wzorem do naśladowania — zapewniają. I dodają: — Kiedy patrzymy na spracowane dłonie naszych rodziców, wiemy, jak wiele poświęcili, jak ciężko pracowali, żeby nas utrzymać i dać wykształcenie. To dobrzy i skromni ludzie o ogromnych sercach. Zawsze mogliśmy się do nich zwrócić o pomoc, poradę. Choć ciężko pracowali, mieli dla nas czas. Mamy wiele pięknych wspomnień związanych z domem i rodzicami. Pamiętamy, jak

mama zawsze podczas posiłku znaczyła znakiem krzyża chleb, odmawiała modlitwę, dziękując za posiłek i za to, że możemy razem go spożywać. Pamiętamy, jak pojechaliśmy nad morze i mama bardzo bała się fal, za to zbierała z nami muszelki i bursztyny, budowała zamki z piaski. Zbierała wszystkie nasze laurki, prace, prezenty... Ma je do dziś i czasem w święta siadamy razem, a ona wyciąga karton z tymi skarbkami i wspominamy... Mieliliśmy wspaniałe dzieciństwo i mamy cudownych rodziców. Za to im bardzo dziękujemy i życzymy im, by w kolejnych latach cieszyli się dobrym zdrowiem, miłością i obecnością swoich najbliższych.

W sierpniu małżonkowie zaplanowali mszę świętą rozpoczynając celebrowanie 55 rocznicy ślubu, potem będzie uroczystość w sali. W towarzystwie najbliższej rodziny i znajomych odnowią przysięgę małżeńską. Ten piękny jubileusz będzie dla nich i ich rodzin okazją do tego, aby zatrzymać się, pomyśleć i spojrzeć wstecz na to, co udało się osiągnąć i przeżyć.

Wzruszeni małżonkowie chętnie dzielą się swoimi wspomnieniami i własną receptą na dobre małżeństwo.

— W rodzinie musi być cierpliwość, tolerancja, zrozumienie, umiejętność wybaczenia oraz to, żeby zawsze być dla siebie oparciem i czuć się odpowiedzialnym za siebie nawzajem — wyliczają. — Nie można za wszelką cenę stawiać na swoim. Trzeba wybierać to pośrodku. I zawsze musi być miłość. Bez niej żadne małżeństwo nie jest w stanie dobrze funkcjonować. Nasze dzieci i wnuki są najwspanialszym prezentem od Boga. I to, że razem dane nam się zestarzeć, choć nasza miłość wciąż jest tak samo gorąca.

JOANNA KARZYŃSKA

JEREMI ZAGRA MAŁEGO KSIĘCIA

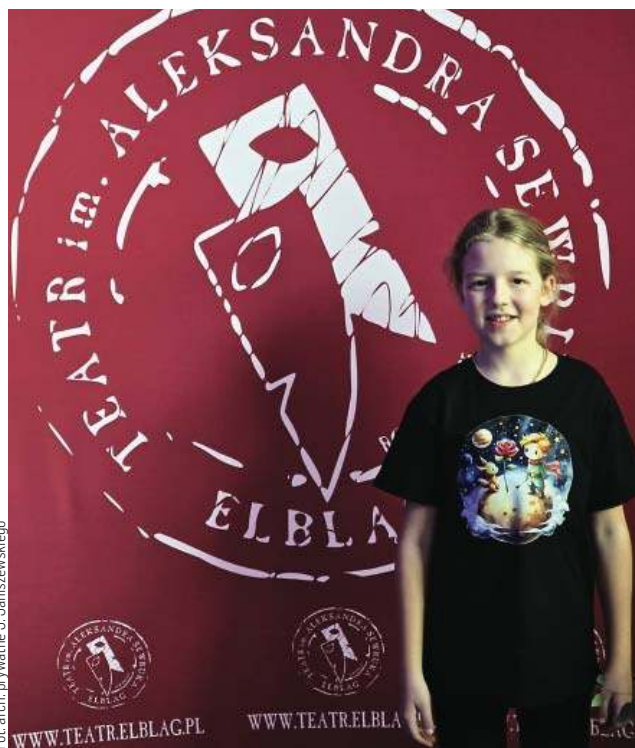
Zdolny 12-latek z Ostródy podbija scenę teatralną – Jeremi Janiszewski zagra Małego księcia w Elblągu. Już 31 maja scena Teatru im. Aleksandra Sewruka zaprasza na premierę.

W roli głównej w spektaklu „Mały książę” w reżyserii Cezarego Domagały zobaczymy Jeremiego Janiszewskiego – utalentowanego 12-latkę z Ostródy, który swoją charyzmą, dojrzałością sceniczną i nieprzeciętną wrażliwością artystyczną zdobywa coraz większe uznanie w świecie teatru. Jeremi to nie tylko uczeń szkoły podstawowej, ale także prawdziwy aktor teatralny. Od najmłodszych lat wykazywał niezwykłą pasję artystyczną – m.in. świetnie gra na pianinie, na skrzypcach i próbuje swoich sił na akordeonie. Swój drugi talent rozwija w Społecznej Szkole Muzycznej w Ostródzie.

Utwór Antoine’a de Saint-Exupéry’ego „Mały książę”

jest jedną z najpopularniejszych książek na świecie, należy do klasyki światowej literatury, przetłumaczono ją na ponad 300 języków i sprzedano w ponad 140 milionach egzemplarzy. Elbląski spektakl zrealizuje Cezary Domagała, reżyser, który kolejny raz stworzy widowiskowe dzieło na deskach elbląskiego teatru. Wcześniej wyreżyserował „O dwóch takich co ukradli księżyc” (2002), „Tajemniczy ogród” (2003), „Cafe Sax” (2004). Ma też na swoim koncie kilka adaptacji niezwykle książki, jaką jest „Mały książę” w teatrach w całej Polsce.

W spektaklu „Mały Książę” Jeremi Janiszewski wcieli się w tytułowego bohatera – postać niezwykle

Fot. arch. prywatne J. Janiszewskiego

symboliczną, wymagającą nie tylko aktorskiego talentu, ale i ogromnej empatii. Reżyser przedstawienia, znany z pracy z młodymi aktorami, podkreśla, że Jeremi zachwycił go nie tylko techniką, ale i głębokim zrozumieniem postaci. Występ Jeremiego to wydarzenie, które już teraz budzi ogromne zainteresowanie wśród miłośników teatru. Bilety na spektakl 31 maja sprzedają się w błyskawicznym tempie. Przed Jeremim zapewne wiele jeszcze ról i scenicznych wyzwań, ale już teraz udowodnił, że wiek nie jest przeszkodą w realizacji pasji i zawodowych ambicji.

Dla kogo jest test ten spektakl? Książka niesie ze sobą przesłanie i dla

młodszych, i dla starszych widzów. Któż z nas nie pamięta słynnych słów autora: „dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu”. Wszystkich czeka sceniczna podróż przez planety i spotkania z ich przedziwnymi mieszkańcami, z ich śmiesznością i samotnością: Królem, Próżnym, Pijakiem, Bankierem, Latarnikiem, Geografem. Pełne zadumy i prostoty rozmowy na pustyni ze Żmiją i z Pilotem. Przyjaźń z Lisem, który nauczył Małego księcia, czym jest prawdziwa przyjaźń i odpowiedzialność za tych, których oswoił i kapyrzną, ale jedyną w swoim rodzaju Różą, dzięki której poznał smak miłości i tęsknoty...

PROMOCJA

MAGAZYN TURYSTYCZNY

Warmia&Mazury

ZWIEDZAMY POLSKĘ I ŚWIAT

Magazyn można zakupić w salonikach prasowych, Salonikach Empik, Salonikach Inmedio, Salonikach Prasowych Kolportera, Świecie Prasy, na dworcach i lotniskach, a także online przez strony internetowe kupgazete.pl i e-kiosk.pl. Reklama i prenumerata – 509 712 242

POLSKA FLAGA OCALIŁA MU ŻYCIE

„W armii już długo współpracowaliśmy z Amerykanami, z Brytyjczykami. I to nie są goście, z którymi można pojechać na pełnoskalową wojnę. Można z nimi pojechać na »safari« w Afganistanie czy Iraku. Tam ty masz wszystko, a przeciwnik nie ma niczego. To są ludzie twardo trzymający się książki. Bez żadnej elastyczności” – to opinia Michała „Liptona” Lipskiego, teraz dowódcy kompanii ukraińskiego specnazu, wcześniej dowódcy kompanii w polskim batalionie powietrznodesantowym.

Michał „Lipton” Lipski to jeden z bohaterów książki „Nie patrz martwym w oczy”, zbioru wywiadów z piętnastoma żołnierzami i ratownikami, przeprowadzonych przez dziennikarza Michała Bruszeńskiego i Macieja Szopę, którzy na gorąco śledzą przebieg rosyjskiej agresji na Ukrainę. „Wśród rozmówców, bohaterów tej książki, są Polacy – obywatele Polski, Polacy – nasi etniczni rodacy urodzeni na Ukrainie, związani z Polską Białorusini oraz Ukraińcy, których los rzucił na wojnę” – piszą jej autorzy. I podkreślają: „Wielu spośród naszych rozmówców, szczególnie tych, którzy wzięli bezpośredni udział w walkach, zapytanych o motywację, mówiło to samo: że bronią Polski poza jej granicami po to, żeby nie było trzeba robić tego potem na naszej ziemi”.

ZNAŁEM ICH, JEDLIŚMY Z JEDNEJ MENAŻKI

Już sam tytuł sugeruje, że zamieszczone w książce wywiady nie mieszczą się w kanonie popularnej polskiej piosenki wojskowej:

Jak to na wojence ładnie,
Kiedy ułan z konia spada-
nie...

Śpij, kolego, bo na wojnie
Tylko w grobie jest spokojnie.

Wojna pokazana w „Nie patrz martwym w oczy” nie ma w sobie bowiem nic z romantyzmu, jest bohaterska, ale nie jest romantyczna. Tak jak nie jest romantyczny fragment wypowiedzi „Kaspra”, która posłużyła za tworzywo do tytułu książki: „To, co najbardziej mnie dotyka, to otwarte oczy zabitych kolegów. Potem te oczy wracają w snach. Mam więc zasadę, by nie patrzeć poległym w oczy” – powiedział ten ochotnik autorom książki. „Najpierw było mi ciężko.

Znałem ich, jedliśmy z jednej menażki przez cały rok. Apotem ten ktoś ginie. Już go nie ma. Apotem myślisz, że musisz robić swoje, i zaczynasz się do tego przyzwyczajać” – opowiada inny.

Ta wojna jest brutalna, bo brutalni są rosyjscy żołnierze. „Dzieci bez kończyn i oczu. Bez rąk, bez nóg. Nie było szyb po atakach rakietowych. Powstawiano płyty. To był moment zwrotny, kiedy zdecydowałem, że zostaję i będę pomagał” – wspomina w książce ratownik pola walki Robert Pożoga swój pobyt w szpitalu dziecięcym w Charkowie. Potem był w Buczy. „Kolejną osobą, którą ewakuowaliśmy, była kobieta. Widać, że kiedyś była ładna. Typ modelki. Miała całą twarz pociętą. Została zgwałcona, ale mówiła, że i tak miała dużo szczęścia, bo zgwałcili ją penisem, a jej koleżankę dodatkowo szczotką do mycia toalety. Koleżanka odebrała sobie życie” – wspomina.

JAK ARMIA CZERWONA

„Ludzie u nas mnogo” – zwykł mawiać sowiecki dyktator i morderca Józef Stalin. Dlatego sowieccy dowódcy zupełnie nie liczyli się z życiem zwykłych żołnierzy. I ta tradycja, jest żywa do dzisiaj w rosyjskiej armii.

Rosja nie liczy się z życiem swoich żołnierzy, wysyłając ich na przykład do ataku bez broni. „W pierwszym szeregu wysyłali »mięsnych« – jak się później okazało – bez broni, kazali im nieść plecaki wypełnione magazynkami i taśmami z amunicją. Gdy położyliśmy pierwszy rzut, drugi miał na pierwszej linii dużo amunicji, bo mieli przed sobą te plecaki” – wspomina walki pod Bachmutem „Skorpion”, Ukrainiec, który pracował w Polsce, a po rozpoczęciu wojny zaciągnął się ochotniczo do ukraińskiej armii.

„Zatrzymywaliśmy ich, potem piechota szła do szturmu. Zatrzymywaliśmy ich, potem Rosjanie robili pauzę i wszystko zaczynało się od początku. Zostawiali swoich rannych na polu bitwy. Wszędzie wały się ciała zabitych Rosjan. Nie przejmowali się tym i szła druga fala ataku, potem trzecia” – wyjaśnia rosyjską taktykę polski ochotnik służący w 110 Samodzielnej Brygadzie Zmechanizowanej.

WOJNA TO NIE SAFARI

W kilku wywiadach pojawia się motyw przygotowania NATO do prawdziwej wojny, a nie „safari”, o którym wspomina cytowany

Michał BRUSZEŃSKI

— reporter wojenny, relacjonował wojnę obronną Ukrainy w 2022 roku, był pod Kijowem oraz Charkowem. Autor reportaży o pomocy humanitarnej we wschodniej Ukrainie w 2018 roku oraz Iraku w 2016 roku. Relacjonował kryzys na granicy polsko-białoruskiej w 2021 roku. Dziennikarz Defence24.pl, ekspert ds. bezpieczeństwa.

Maciej SZOPA

— absolwent Wydziału Historii UW, starszy redaktor portalu Defence24.pl i dziennikarz branży obronności od 2010 roku. Pracował w „Polsce Zbrojnej”, „Nowej Technice Wojskowej” oraz „Wojsku i Technice”, publikował także w „Lotnictwie”, „Lotnictwie Aviation International”, „Morzu” i periodykach wojskowo-historycznych. Autor gier strategicznych.

na początku tekstu polski ochotnik. Autorzy „Nie patrz martwym w oczy” zapytali Damiana Dudę, ochotnika ratownika medycznego z Polski o to, jakie z jego doświadczeń płyną wnioski dla polskiego wojska.

„Na pewno lekcja, jaką możemy przenieść do Polski, to sposób szkoleń. My na poligonach jesteśmy przyzwyczajeni do ciepłych kontenerów i »ciepłego« szkolenia. Do komfortowych warunków, suszarni, nagrzewnic... Tego na wschodzie nie ma, a Rosjanie mogą wejść do nory i być tam miesiącami. Czy nasi żołnierze są w stanie zrobić to samo?” – zastanawia się Damian Duda.

Wielu żołnierzy nie radzi sobie z wojną, z zabijaniem czy lękiem przed śmiercią. „Na moście stał chłopak, młody żołnierz. Chciał skoczyć. Złapałem za cukierki, wyskoczyłem z samochodu i idę do niego, krzycząc: »Chłopie, chłopie, nie skacz, mam cukierki dla babci«. Chodziło o to, aby wybić go z myśli, które miał. Miałem w ręku romaszki, moje ulubione cukierki z Ukrainy. Był zdziwiony. Patrzył na mnie... a potem wziął cukierki” – wspomina wolontariusz Hubert Kampa.

Wśród rozmówców Michała Bruszeńskiego i Macieja Szopę znalazł się także Polak z Ukrainy, Giennadij „Krokodyl” Szewczuk, którego wspomnienie zawiera

PAMIĘTAM
TEŻ ATAK
FOSFOROWY
W NOCY.
WYDAJE CI SIĘ,
ŻE TO
KARNAWAŁ
W RIO DE
JANEIRO, A TO
NADLATUJE
ŚMIERĆ.

To dla mnie ogromny zaszczyt znaleźć się w gronie takich bohaterów jak Damian Duda, Jakub Bałaban czy Gienadij „Krokodyl” Szewczuk i podzielić się swoją historią w tej wyjątkowej książce.

WPIS W MEDIACH
SPOŁECZNOŚCIOWYCH
JEDNEGO Z BOHATERÓW KSIĄŻKI

jednak w sobie romantyczne wątki.

Nosił on polską flagę w plecaku, który w okopie stawiał tak, aby wystawał i go dodatkowo osłaniał.

„A flaga była duża i gruba... Złożona jeszcze grubszą. Gdy mnie zrotowano i usiadłem w bezpiecznym miejscu, otworzyłem plecak. Wyciągam rzeczy. Wyciągam flagę i próbuję ją rozłożyć. Nie da się. Jakby ktoś ją skleił. Patrzę, a w plecaku dziury, we fładze też dziury. Zaczynam szarpać, by ją rozłożyć. A tam odlamek. Zatrzymał się wewnątrz flagi” – powiedział polskim dziennikarzom.

IGOR HRYWNA

CORAZ BLIŻEJ PIERWSZEJ BEATYFIKACJI NA WARMII

Z Watykanu nadeszła długo oczekiwana na całej Warmii wiadomość. Papież Leon XIV potwierdził datę wyniesienia do chwały ołtarzy 15 zakonnic, sióstr katarzynek, męczennic II wojny światowej. To pierwsza taka uroczystość na Warmii. Beatyfikacja odbędzie się 31 maja w Braniewie.

Cieszymy się niezmiennie z potwierdzenia terminu beatyfikacji. Przygotowania do uroczystości są już prawie zakończone – mówi s. Angela Krupińska ze Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny w Braniewie.

Informacja o potwierdzeniu terminu pochodzi zarówno ze Zgromadzenia Sióstr św. Katarzyny, jak i od przedstawicieli Kurii Archidiecezji Warmińskiej. Zaplanowana ceremonia będzie miała miejsce na placu przy bazylice św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Braniewie. Eucharystii beatyfikacyjnej przewodniczyć będzie kard. Marcello Semeraro, delegat papieski i prefekt Dykasterii ds. Spraw Kanonizacyjnych.

TAM, GDZIE PRACOWAŁY

Metropolita warmiński abp Józef Górzyński wielokrotnie przypominał, że Stolica Apostolska specjalnie wybrała Braniewo na miejsce ceremonii. To tutaj narodziło się zgromadzenie sióstr katarzynek, założone przez bł. Reginę Protmann.

– Papież pragnie, aby uroczystości odbywały się tam, gdzie Słudzy Boży żyli i pra-

cowali – podkreśla metropolita warmiński.

Proces beatyfikacyjny sióstr katarzynek trwał ponad 20 lat. Dwa miesiące temu, 14 marca, Stolica Apostolska wydała dekret o ich męczeństwie, ale po śmierci papieża Franciszka wszystkie zaplanowane ceremonie beatyfikacyjne zostały czasowo zawieszone. Teraz, po inauguracji pontyfikatu Leona XIV, potwierdzenie daty, które przyszło z Watykanu, otwiera drogę do tej wielkiej uroczystości.

LICZNE PIELGRZYMKI

Na Warmii przygotowania do tego historycznego wydarzenia idą pełną parą. Ich skala jest ogromna. Już od miesięcy organizatorzy prowadzą działania informacyjne. Zgromadzenie Sióstr św. Katarzyny przygotowało specjalną stronę i formularz zgłoszeniowy dla pielgrzymów (beatyfikacja.katarzynki.org.pl). Beatyfikacja jest jednym z najważniejszych wydarzeń dla Warmii, kiedy oczy całego świata będą zwrócone na Braniewo.

We wszystkich parafiach archidiecezji warmińskiej organizowane są wyjazdy na uroczystość, która jest pierwszym takim wydarzeniem odbywającym się na Warmii. Cała diecezja przygotowuje się do obchodów, które odbędą się w święto Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny – dniu o dodatkowym znaczeniu duchowym dla sióstr św. Katarzyny. Organizowane są też pielgrzymki z całej Polski, a nawet z całego świata.

NASZE DZIEDZICTWO

Wyznaczono sektory dla wiernych przy bazylice oraz zaplanowano transmisje na telebimach, aby wszyscy uczestnicy mogli wziąć udział w ceremonii. Organizatorzy spodziewają się kilkunastu tysięcy pielgrzymów z całego kraju. Wsparciem duchowym służą rekolekcje i czuwania modlitewne ku

Piętnaście sióstr męczenniczek będzie beatyfikowanych 31 maja

czci męczennic, organizowane w parafiach na Warmii.

W uroczystości wezmą udział również delegacje władz państwowych i samorządowych. Braniewo przygotowuje się do przyjęcia setek autokarów z pielgrzymami. Władze miasta wraz z zarządkiem dróg ustalają trasy objazdów i strefy parkowania.

– To jest dziedzictwo historyczne, kulturowe i religijne tego regionu. Jesteśmy winni tym siostronom naszą pamięć – podkreślał podczas niedawnej konferencji prasowej burmistrz Braniewa Tomasz Sielicki.

ZWIĄZANE Z WARMIA

Warto przypomnieć, że Zgromadzenie Sióstr św. Katarzyny Aleksandryjskiej, którego członkinię potocznie zwane są katarzynkami, zostało założone w Braniewie w 1571 r. przez bł. Reginę

Protmann. Siostry od wieków prowadzą intensywną działalność charytatywną i edukacyjną. Zakładają szkoły i przedszkola, prowadzą szpitale i domy opieki, uczą młodzież i wspierają ubogich.

Ich praca była zawsze związana z Warmią – to w braniewskim klasztorze zakonnic rozwijały misję posługi najbardziej potrzebującym. Gdy w 1945 r. Armia Czerwona wkroczyła na Warmię, zakonnice odmówiły ucieczki. Pozostały przy pacjentach w szpitalach i w domach opieki – mimo że mogły uciec – i zapłaciły za to najwyższą cenę. Były bite, torturowane, gwałcone i mordowane. Ginęły męczeńską śmiercią w Olsztynie, Lidzbarku, Ornecie, Kętrzynie, a także w samym Braniewie. Ich męczeńska śmierć stała się świadectwem miłości bliźniego. Ich ofiara została uznana przez

Siostry pracowały i żyły na Warmii

Kościół za męczeństwo za wiarę – śmierćadaną z niewiasty do wiary.

JAN BERDYCKI

SIOSTRY MĘCZENNICZKI:

† s. M. Krzysztofa (Marta) Klomfass, zginęła 22 stycznia 1945 r. w Olsztynie, broniąc chorych i swojej godności przed żołnierzami Armii Czerwonej;
† s. M. Liberia (Maria) Domnick, zginęła 23 stycznia 1945 r. w Olsztynie, zastrzelona przez radzieckich żołnierzy podczas próby zdobycia jedzenia dla chorych dzieci;
† s. M. Maurycja (Anna) Margenfeld, zmarła 7 kwietnia 1945 r. w łagrze w Tule, niosąc pomoc chorym na tyfus i czerwonkę;
† s. M. Leonis (Käthe) Müller, zmarła 5 czerwca 1945 r. w Rosji, po deportacji przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Tyburcja (Cecylia) Mischke, zmarła 8 lipca 1945 r. w łagrze w Tule, po deportacji przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Adelgarda (Agata) Eufemia) Bönick, zginęła 27 stycznia 1945 r. w Kętrzynie, zamordowana przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Sekundina (Barbara) Rautenberg, zginęła 28 stycznia 1945 r. w Kętrzynie, zamordowana przez radzieckich żołnierzy;

† s. M. Caritina (Jadwiga) Fahl, zginęła 5 czerwca 1945 r. w Gdańsku, podczas ewakuacji sióstr z Braniewa;
† s. M. Rolanda (Maria) Abraham, zmarła 25 czerwca 1945 r. w Ornecie, po wielotygodniowych cierpieniach spowodowanych brutalnym pobiciem przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Bona (Anna) Pestka, zmarła 1 maja 1945 r. w Ornecie, po ośmiu tygodniach cierpień spowodowanych brutalnym pobiciem przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Gunhilda (Dorota) Steffen, zmarła 30 maja 1945 r. w Ornecie, po 15 tygodniach cierpień spowodowanych brutalnym pobiciem przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Xaveria (Maria) Rohwedder, zginęła 25 listopada 1945 r. w Pile, po brutalnym pobiciu przez radzieckich żołnierzy i wyrzuceniu z pociągu;
† s. M. Aniceta (Klara Anna) Skibowski, zginęła 2 lutego 1945 r. w Lidzbarku Warmińskim, zastrzelona przez radzieckich żołnierzy;
† s. M. Gebharda (Maria) Schröter, zginęła 2 lutego 1945 r. w Lidzbarku Warmińskim, zastrzelona podczas modlitwy przy konającej współsióstrze;
† s. M. Sabinella (Rozalia) Angrick, zginęła 2 lutego 1945 r. w Lidzbarku Warmińskim, zastrzelona przez radzieckich żołnierzy podczas obrony młodszych współsióstr.

Poradnik pielgrzyma
Rejestracja na stronie
beatyfikacja.katarzynki.org.pl.

Kiedy beatyfikacja?

31 maja 2025 r., w sobotę, od godzin porannych.

Gdzie będzie uroczystość?

Plac przy bazylice św. Katarzyny w Braniewie.

Plan dnia: godz. 7 – otwarcie sektorów, godz. 10 – program modlitewno-artystyczny, godz. 11 – msza święta beatyfikacyjna pod przewodnictwem kard. Marcello Semeraro.

ZBIERAJĄ PODPISY W SPRAWIE WSCHODNIEJ

Komitet Nie Tędy Droga, zrzeszający mieszkańców Elbląga przeciwnych drugiemu etapowi budowy ulicy Wschodniej w wersji zakładającej jej przebieg w okolicy Bażantarni i Góry Chrobrego, wystosował apel do prezydenta Michała Missana. Społecznicy domagają się odstąpienia od tego pomysłu, bo – jak twierdzą – zagraża on jednemu z najważniejszych terenów zielonych w mieście.

Cztery lata temu mieszkańcy Elbląga sprzeciwili się planom budowy tzw. obwodnicy wschodniej przez Bażantarnię. Dziś mimo konsultacji społecznych prezydent miasta Michał Missan wybrał praktycznie identyczny wariant drogi, któremu się sprzeciwialiśmy – przypomina komitet w petycji.

W opinii jej autorów Bażantarnia i Góra Chrobrego stanowią spójny kompleks rekreacyjny i przyrodniczy, którego przecięcie drogą będzie miało daleko idące konsekwencje. „Budowa drogi w terenie wskazanym przez urząd miejski spowoduje jego rozdzielenie, co negatywnie wpłynie na jego wartość. Hałas generowany przez ruch samochodowy zakłóci spokój tego miejsca. Przecięcie tego obszaru spowoduje utrudnienia w przemieszczaniu się zwierzyny i może prowadzić do wypadków” – ostrzegają.

Społecznicy podkreślają także potencjalne negatywne skutki komunikacyjne: „Wprowadzenie intensywnego ruchu kołowego w tym rejonie spowoduje zakorkowanie okolic terenów zielonych, co utrudni dostęp mieszkańcom do tego miejsca. Ponadto przeprowadzenie ruchu przez ten obszar prawdopodobnie przeniesie problem korków w inne części miasta, np. wokół cmentarza Agrykola i szpitala wojewódzkiego”.

Komitet Nie Tędy Droga zaznacza, że nie sprzeciwia się samej idei budowy nowej drogi, lecz jej planowanemu przebiegowi. „Podkreślamy, że nie jesteśmy przeciwni budowie drogi, ale sprzeciwiamy się jej przebiegowi w wariantcie forsowanym przez urząd miejski. Istnieją alternatywne rozwiązania, które nie wiążą się z tak negatywnymi konsekwencjami dla środowiska i mieszkańców, a które strona społeczna przedstawiała podczas konsultacji”.

W miniony weekend członkowie stowarzyszenia Nowy Elbląg spotkali się z mieszkańcami w Bażantarni, by porozmawiać o planowanej rozbudowie ulicy Wschodniej. Przeprowadzono dziesiątki wartościowych rozmów, podczas których wiele osób wyraziło poparcie dla hasła „Nie tędy droga” i przekonanie, że możliwe są inne, lepsze rozwiązania

Na zakończenie wzywa prezydenta Elbląga do zmiany decyzji: „Apelujemy o ponowne rozważenie tej decyzji i odrzucenie wariantu budowy drogi pomiędzy Bażantarnią a Górą Chrobrego. Prosimy o ochronę

tego cennego miejsca dla przyszłych pokoleń”. Zbieranie podpisów pod petycją ruszyło w sobotę, 10 maja. W dwa dni podpisało się pod nią 66 osób.

Przypomnijmy, że prezydent Michał Missan zapo-

wiedział kolejne konsultacje w sprawie drugiego etapu ulicy Wschodniej. Mają być przeprowadzone po tym, jak zostanie opracowana koncepcja i wizualizacja połączenia ulicy Wschodniej z ulicą Sybiraków.

Zapytaliśmy prezydenta o możliwy scenariusz rezygnacji z inwestycji w rejonie Bażantarni, mimo że pierwszy etap prac został już wykonany.

– Bardzo liczę na to, że kiedy mieszkańcy zobaczą, jak to rozwiązanie ma wyglądać, spojrzą na całość inaczej. Mam swoje wyobrażenie o tej inwestycji, ale najważniejsze są konkretne założenia: projekt nie może ingerować w aleję dębów, nie może wchodzić na teren parku krajobrazowego i musi zachować połączenie między Górą Chrobrego a Bażantarnią. Te warunki są jasno określone w specyfikacji – odpowiedział Michał Missan.

– Myślę, że po zaprezentowaniu koncepcji z wizui-

alizacją wiele osób zmieni zdanie i poprze realizację. A jeśli nie, wtedy będę się zastanawiał, co dalej. Na dziś jestem optymistą – dodał.

Na konkrety w sprawie rozbudowy ulicy Wschodniej elblążanie będą musieli jeszcze poczekać.

Pierwsze postępowanie przetargowe dotyczące opracowania dokumentacji projektowej rozbudowy ulicy Wschodniej zakończyło się bez rozstrzygnięcia – nie zgłosił się żaden wykonawca. Jeśli w kolejnych próbach uda się wyłonić projektanta, będzie on miał 11 miesięcy od podpisania umowy na przygotowanie pełnej dokumentacji wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych pozwoleń, decyzji i uzgodnień. Zgodnie z założeniami miasta rozpoczęcie inwestycji oraz ubieganie się o zewnętrzne środki planowane jest na 2026 rok.

EWELINA GULIŃSKA

O PIŁCE

Gol w ostatniej akcji meczu dał Realowi Madryt zwycięstwo 2:1 nad Mallorcą w 36. kolejce i sprawił, że prowadząca w tabeli hiszpańskiej ekstraklasy Barcelona nie była jeszcze pewna tytułu mistrzowskiego. Drużyna Roberta Lewandowskiego i Wojciecha Szczęsnego tytuł mogła sobie zapewnić już w czwartek, jeśli tylko pokonała Espanyol (mecz zakończył się po oddaniu gazety do druku).

Bologna pokonała AC Milan 1:0 w rozegranym w Rzymie finale Pucharu Włoch. To pierwsze istotne trofeum tego klubu od 51 lat, kiedy także wywalczył Coppa Italia. W bramce zwycięskiego

zespołu wystąpił Łukasz Skorupski. Polski bramkarz popisał się serią efektownych interwencji w 10. minucie. Najpierw zatrzymał piłkę po przypadkowym zagranu kolegi z drużyny, a następnie obronił dwie dobitki piłkarzy z Mediolanu. Poza tym jednak AC Milan nie oddał już ani jednego celnego strzału. Bologna wzniosła to trofeum po raz trzeci w historii i ma stuprocentową skuteczność w finałach. Triumfowała także w sezonach 1969/70 i 1973/74.

Galatasaray Stambuł zdobył Puchar Turcji. W finale rozegranym w mieście Gaziantep pokonał 3:0 Trabzonspor. Z ławki rezerwowych zwycię-

skiego zespołu mecz oglądał Przemysław Frankowski. To 19. triumf Galatasaray w Pucharze Turcji. Klub ze Stambułu śrubuje rekord tych rozgrywek. Drugi w klasyfikacji wszech czasów jest jego lokalny rywal Besiktas - 11 sukcesów.

Sampdoria Genua bezbramkowo zremisowała z Juve Stabia w 34. kolejce Serie B. Tym samym klub piłkarza reprezentacji Polski stracił szansę na utrzymanie. W przyszłym sezonie zagra w III lidze włoskiej. Sampdoria w 1991 roku triumfowała w Serie A. Klub z Genui ma też w dorobku cztery Puchary Włoch i jeden Superpuchar.

Radość piłkarzy Bologny po zdobyciu Pucharu Włoch

Bereszyński w styczniu 2017 roku przeszedł do Sampdorii z Legii Warszawa. Prawy obrońca w barwach „Bluczerchiati” rozegrał 212 meczów, większość z nich w Serie

A. Strzelił jednego gola i zanotował dziewięć asyst. Reprezentant Polski grał też na wypożyczeniu w Napoli i Empoli. W sezonie 2022/23 zdobył mistrzostwo Włoch,

gdy „Azzurri” triumfowali w Serie A. Kontrakt 32-latkę z Sampdorią wygasa z końcem sezonu, więc od razu pojawiły się plotki o jego powrocie do Legii.

OLIMPIA GRA JUŻ TYLKO O HONOR

PIŁKA NOŻNA\\\\ Przed Olimpią Elbląg rewanżowe starcie z KKS Kalisz, z którym jesienią udało się wygrać 1:0. Czy zdegradowany już zespół Karola Szwedy jeszcze raz stać na odebranie punktów rywalowi walczącemu o udział w barażach o awans?

Olimpia znów mierzy się z zespołem z Kalisza w końcówce sezonu. Przed nieco ponad rokiem elblążanie triumfowali z KKS na wyjeździe 1:0, odnosząc ostatnie zwycięstwo w poprzedniej kampanii. W czterech pozostałych meczach Związku ugrali już tylko dwa punkty, ale ostatecznie utrzymali się w lidze.

W tym roku nawet wygrana w Kaliszu nie zmieni końcowych rozstrzygnięć, bo Olimpia straciła już szansę na utrzymanie. Niestety, przed tygodniem zespół trenera Karola Szwedy został oficjalnie pierwszym drugoligowcem odesłanym na niższy poziom w nowym sezonie. Widmo degradacji zaglądało elbląskim piłkarzom od wielu miesięcy, bo

jako ostatni zespół w ligowej stawce otwierali oni wszelkie rankingi wśród zespołów „walczących o spadek”.

Jesienią elblążanie triumfowali na swoim boisku, pokonując KKS 1:0. Zwycięskiego gola w październikowym spotkaniu 14. kolejki zdobył Oskar Kordykiewicz, który łącznie ma na koncie pięć trafień i jest najsukuteczniejszym zawodnikiem Olimpii w tym sezonie.

Trener Karol Szweda po zremisowanym 1:1 ostatnim meczu z ŁKS II Łódź, który pozbawił elblążan nawet matematycznych szans na utrzymanie, przyznał, że chce, by jego zespół do końca sezonu grał co tydzień o zwycięstwo. Olimpii nie pozostało nic innego, jak honorowo pożegnać się

Olimpia straciła szansę na utrzymanie w Betclic II lidze w ostatnim występie, remisując 1:1 z ŁKS II Łódź

z ligą. Kadra zespołu jest na tyle wąska i młoda, że nie należy oczekiwać dużych przetasowań.

Jesienna porażka KKS z Olimpią nie była jedynym wynikiem poniżej oczekiwań osiągniętym przez drużynę z Kalisza

w tym sezonie i przed rewanżem gospodarze mają dużo do stracenia. Kaliszanie mają szansę zakończyć sezon na miejscu dającym udział w barażach o awans, ale grupa zespołów z takimi aspiracjami jest spora, a KKS do najbliższego

miejsca barażowego, zajmowanego przez Hutnika Kraków, traci na razie dwa punkty.

Sobotnie spotkanie w Kaliszu rozpocznie się o godzinie 18. Zespołowi w przedostatnim wyjeździe w II lidze towarzyszyć będą kibice, którzy wybierają się na mecz zorganizowaną grupą.

LSZ

Harmonogram 31. kolejki:

piątek: Resovia Rzeszów – GKS Jastrzębie-Zdrój, Olimpia Grudziądz – Skra Częstochowa, Zagłębie Sosnowiec – Wisła Puławy
sobota: Hutnik Kraków – Polonia Bytom, Zagłębie II Lubin – Podbeskidzie Bielsko-Biała
niedziela: Rekord Bielsko-Biała – Świt Szczecin, Chojniczanka Chojnice – Wieczysta Kraków

poniedziałek: ŁKS II Łódź – Pogoń Grodzisk Mazowiecki

Po 30. kolejkach

1. Pogoń	68	59:27
2. Polonia	67	62:28
3. Wieczysta	58	59:24
4. Chojniczanka	57	41:23
5. Świt	44	52:50
6. Hutnik	43	37:50
7. Podbeskidzie	42	35:33
8. Zagłębie	41	43:45
9. Kalisz	41	32:37
10. Resovia	40	42:44
11. ŁKS II	38	36:44
12. Olimpia G.	36	38:43
13. Wisła**	33	38:61
14. Jastrzębie	32	30:32
15. Rekord	32	43:49
16. Zagłębie II	31	47:50
17. Skra*	22	27:51
18. Olimpia E.	19	27:57

* Skra ukarana siedmioma

punktami ujemnymi

** Wisła ukarana dwoma

punktami ujemnymi

PUCHARY TO SPECJALNOŚĆ CONCORDII

PIŁKA NOŻNA\\\\ Czwartoligowa Concordia Elbląg powalczy o trzeci z rzędu triumf w Bank Spółdzielczy w Szczytnie Wojewódzkim Pucharze Polski. Przeciwnikiem elblążan w finale będzie GKS Wikielec, przedstawiciel Warmii i Mazur w III lidze.

Dwa razy 2:1 – tak mogłoby brzmieć piłkarsko-matematyczny wzór po śródkowych półfinałach okręgowych rozgrywek pucharowych. Korzystne wyniki odnieśli gracze broniącej trofeum Concordii Elbląg oraz GKS Wikielec, natomiast niepowodzenie na ostatnim sprawdzianie przed finałem zanotowały Mrągowia Mrągowo, która od lat nie dotarła do tak wysokiego etapu eliminacji, i Znicz Biała Piska, znów nieskutecznie walczący o trzeci występ w finale w ostatnich latach.

*** Znicz Biała Piska**
– GKS Wikielec 1:2 (1:1)
1:0 – Fiedorowicz (28), 1:1 – Kondracki (36), 1:2 – Hreben (47)

GKS awansował do finału zgromadziwszy planem, ale Damian Jarzembowski, trener zespołu z Wikielca, miał całą listę błędów popełnionych przez jego zespół. – Nie weszliśmy w mecz z pełną determinacją,

bo lekceważąco myśleliśmy, że samo się wygra – ocenił Jarzembowski. – Zabrakło realizacji naszych modelowych zasad, bo oczekiwałem czegoś innego. Wydawało się, że kontrolujemy spotkanie, ale wiedziałem, że możemy stracić bramkę, i tak się stało. Dopiero po takim bodźcu przyspieszyliśmy i zasłużenie wyrównaliśmy. Na drugą połowę mieliśmy swój plan, udało się szybko wyjść na prowadzenie, więc mogliśmy skontrolować przeciwnika, i to robiliśmy, ale bez konkretów. Mieliśmy obowiązek zamknąć mecz z rzutu karnego, lecz to też nam nie wyszło.

Prowadzenie gospodarzom dał Marcin Fiedorowicz. Jego gol, a właściwie rajd, w którym mijał rywali niczym tyczki prawie od połowy boiska, był prawdziwą ozdobą spotkania. Goście udokumentowali swoją przewagę golami z dystansu. Przy trafieniu Kacpra Kondrackiego lepiej mógł

zachować się Dominik Kąkolewski, bramkarz Znicza, a po strzale Stanisława Hrebena piłka odbiła się od interweniującego obrońcy. W 85. min powinno być po meczu, ale Joao Augusto nie wykorzystał karnego, uderzając zbyt lekko, by pokonać bramkarza gospodarzy.

– Nie jesteśmy zadowoleni z wyniku, bo naszym celem był awans do finału. Przykro nam, jednak oceniając mecz na chłodno, możemy powiedzieć, że to był niezły, a nawet dobry występ w naszym wykonaniu. Pokazaliśmy, że mamy swój pomysł na grę, nie ustrzegliśmy się błędów, ale do końca walczyliśmy obramką, która dałaby nam dogrywkę i przedłużyła nasze szanse – podsumował Przemysław Łapiński, trener Znicza.

*** Mrągowia Mrągowo**
– Concordia Elbląg 1:2 (1:1)
1:0 – Szenfeld (28 karny), 1:1 – Bukacki (43 karny), 1:2 – Łęcki (47)

Stanislav Hreben (w środku) zapewnił Wikielcowi awans do finału WPP

Kolejny kapitalny sezon pucharowy notuje Concordia. Elblążanie przed półfinałem z Mrągowią postawili wszystko na jedną kartę, bo kadrowe przetasowania w ostatnim ligowym meczu przypłaciли wysoką porażką z DKS Dobrze Miasto, ale w środę osiągnęli swój cel. W efekcie w czerwcu staną przed szansą wywalczenia trofeum po raz czwarty w ostatnich latach.

Zanim jednak „Słoniaki” doszły do głosu i rozstrzygnęły mecz na swoją korzyść, to swoje chwile radości mieli mrągowianie, którzy objęli prowadzenie z rzutu karnego po faulu Macieja Kaczorowskiego. Obrońca gości popełnił prosty błąd techniczny w polu karnym, po czym nieprzepisowo zaatakował Łukasza Kuśnierza. Jednaką pewnością wykorzystał Mateusz Szenfeld.

Concordia musiała odważnie ruszyć do przodu i doprowadziła do remisu golem do szatni. Tym razem w polu karnym Lee Youngsu faulował Sebastiana Tomczuka, a na listę strzelców nie mógł wpisać się nikt inny niż Radosław Bukacki.

Elblążanie równie mocno rozpoczęli drugą połowę. Już w pierwszym ataku zbliska głową strzelał Grzegorz Grochowski, ale świetnie interweniował Grzegorz Bejnarowicz. Akcja toczyła się jednak dalej, a obrońcy Mrągowii nie zdołali ostatecznie zażegnać zagrożenia. Szybko stracili piłkę, a gdy ta wróciła w pole karne, wtedy do siatki skierował ją Kacper Filipczyk.

Tak jak w meczu w Białej Piskiej, gol zdobyty na początku drugiej połowy okazał się trafieniem na wagę awansu do finału, bo mimo starań z obu stron wynik nie uległ już zmianie.

LSZ

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

6	4	9	5	8	7			2
		2		9				8
			2			4	9	5
9	1		4		8		2	
4	7		6		1		8	9
8								
3		8	9					
		1						4
2		4			3		5	6

806

	6				8		7	
		4	3	6	7			8
2			4					
					3	4	2	
			2			5		9
3		9	1	5	4		8	7
1		7		3				
4		2		9	1	7	6	
				4	5		1	

807

9	6		2	3				
2			1	7	6	4	9	5
7		4	5	9				6
1	2	8	4	5		7		3
				2				
				8	7			
	3	2		6				
		1	7		2	3		8
	4						2	

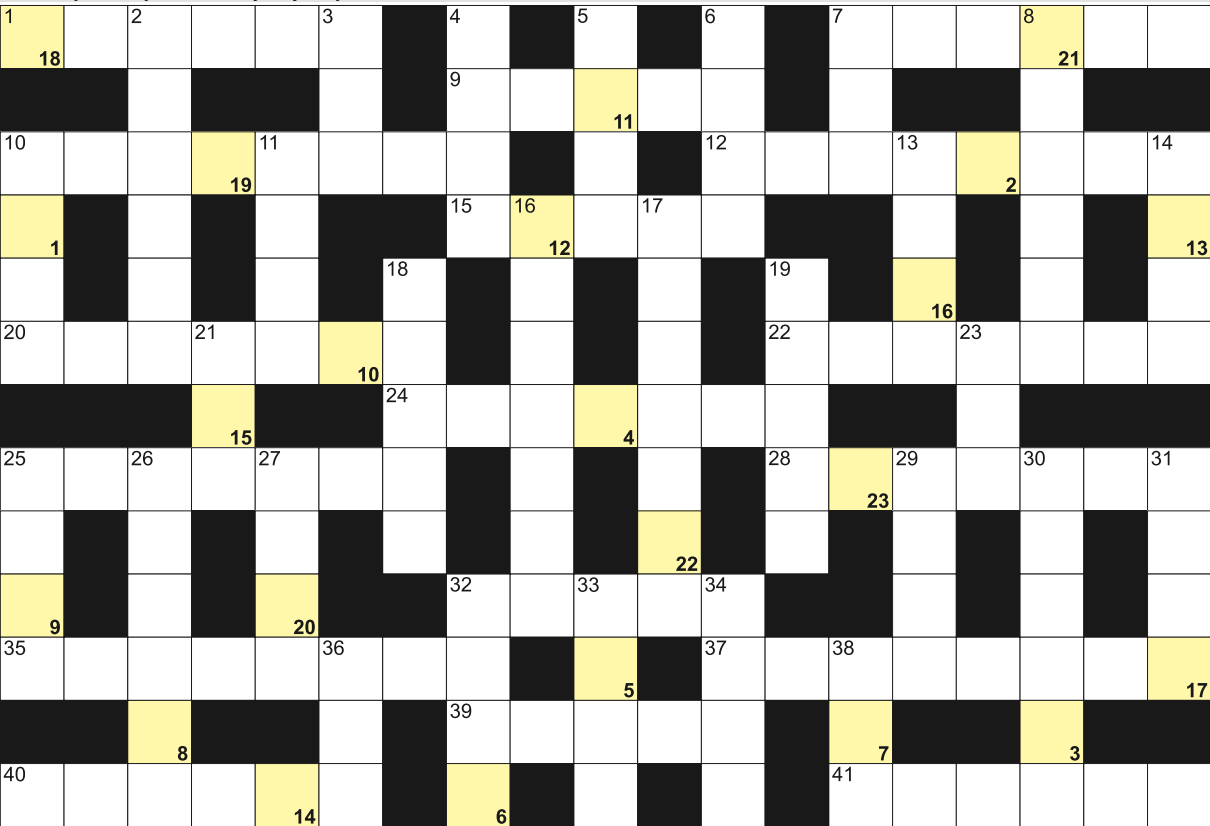
808

Znajdź 10 różnic i pokoloruj

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

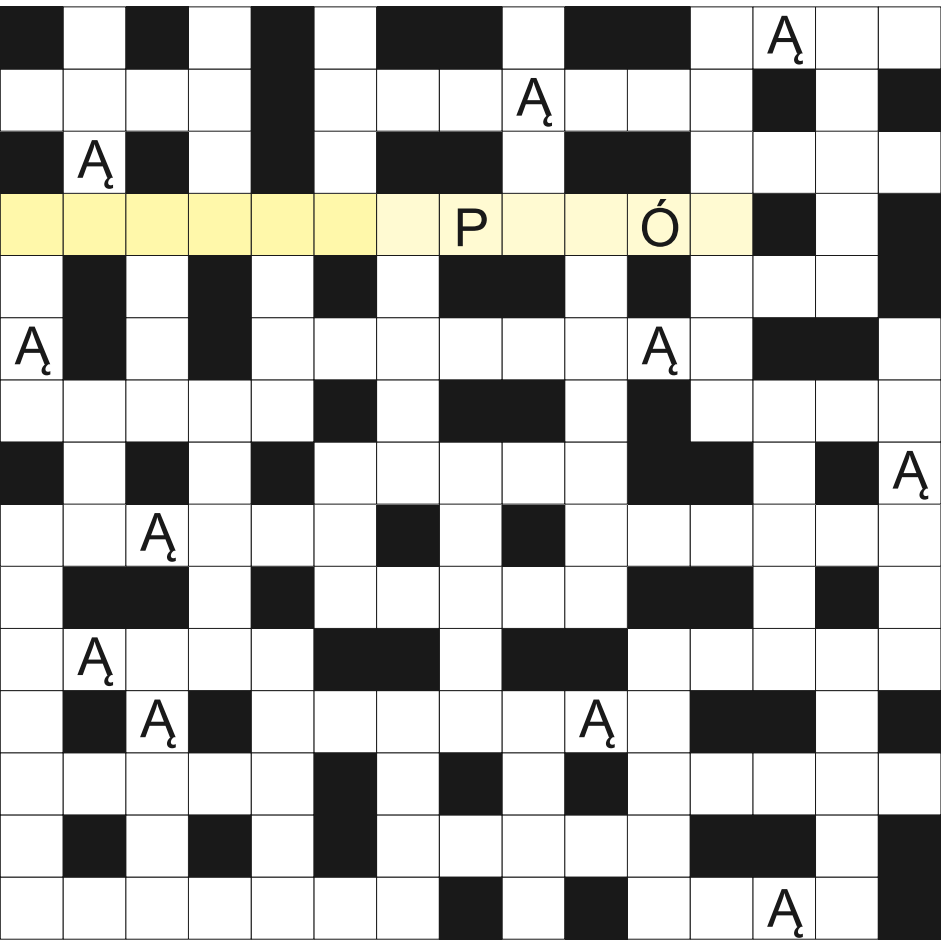
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) szklany talerz na owoce lub ciastka; 7) największy stan w USA; 9) rodzaj odznaczenia; 10) morze z Wenecją; 12) przepływa przez Krapkowice; 15) lodowy osad na trawie; 20) najdłuższa rzeka Irlandii; 22) czynni sportowcy na emeryturach; 24) duży kuzyn pszczoły; 25) komputery dla czwartoklasistów; 28) ... Dawida to omżyn; 32) graniczy z Turcją, Jordanią i Izraelem; 35) obszar leśny objęty ochroną; 37) największa wyspa Danii; 39) wodne w ogrodzie; 40) pośrednik w handlu autami; 41) więcej niż daleki. **PIONOWO:** 2) Kubiak, polska śpiewaczka; 3) głos niższy od sopranu; 4) część stajni dla konia; 5) inaczej wyłew, apopleksja; 6) płynie przez Brezno; 7) najwyższy szczyt Filipin; 8) na nim jeździec; 10) jeden z muszkieterów u Dumasa; 11) Shepard, dowódca Apollo 14; 13) James z książek Iana Fleminga; 14) rzeka w Leeds; 16) stawiane oskarżonym; 17) kolejne części serialu; 18) bardzo stary, cenny przedmiot; 19) kaczan kukurydzy; 21) bolec do łączenia blach; 23) dokuczliwy zęba lub głowy; 25) słynne muzeum w Paryżu; 26) powłoka na koldre; 27) kaczką norowa inaczej; 29) 24 godziny; 30) biblijna Księga Wyjścia; 31) duża sala wykładowa na uczelni; 32) sterta drewna lub siana; 33) 500 arkuszy papieru; 34) N dla chemika; 36) wciąga w rzece; 38) ziemia dla marynarza.

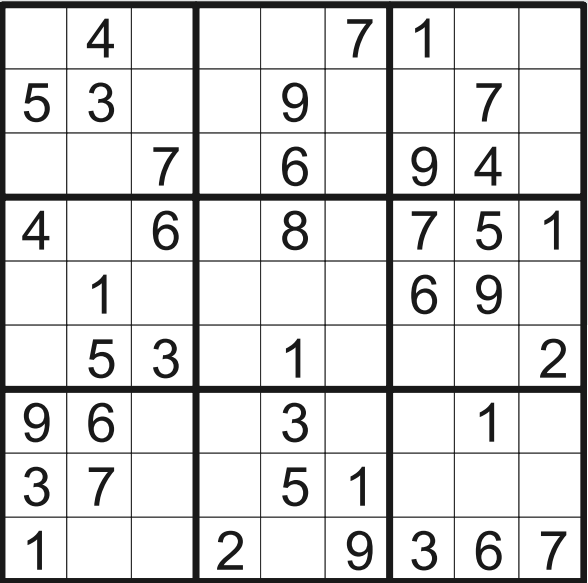
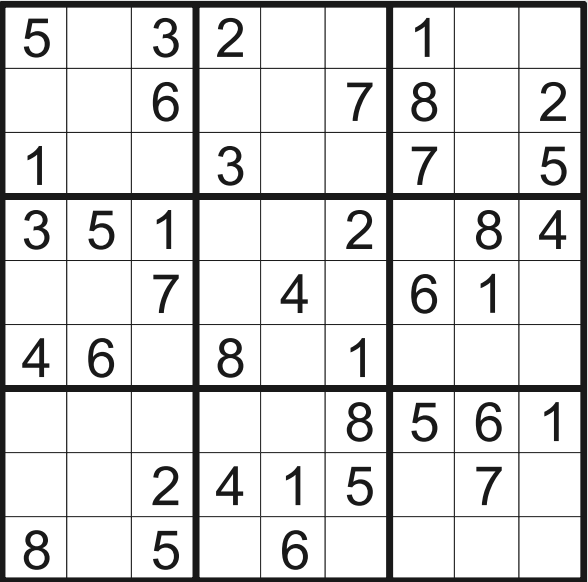
BAŚKA z HASŁEM

Hasło z kolorowych pól z literami "P" i "Ó" utworzy hasło:

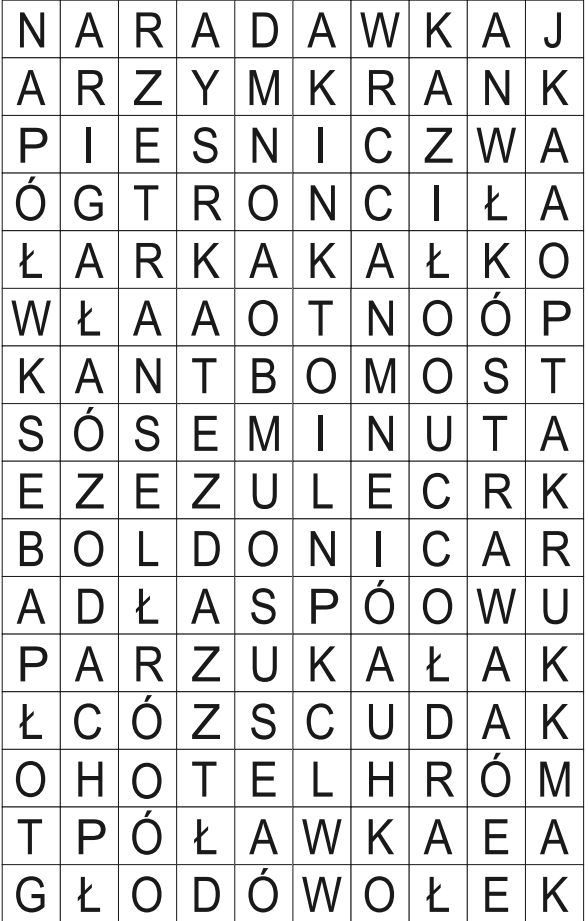

Na diagramie ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "A". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól czytanych poziomo.

pierwiastek W; topnieje na wiosnę; niemiecki samochód; mineralna do picia; płot z cegieł; dźwiękowe ostrzeżenie; bardzo dobra ocena szkolna; zakładane w bankach; części czosnku; mały nóż; kaczkę rdzawą inaczej; historyczna stolica Burgundii; płynie przez Niżny Nowogród; najwyższy szczyt Kilimandżaro; osoba używająca języka migowego; pęcherze po oparzeniu; bóg słońca u Inków; Uljanow, ojciec Lenina; mazidło w zawiasach; ruskie na talerzu; Camus, autor "Dżumy"; najwyższy szczyt wyspy Bali; reproduktor w stajni; czynny wulkan na Sycylii; dziwak, cudak, odmieniec; grają nim hokeiści; ... Fibonacciego w matematyce; leśne polany; inaczej armeria, roślina; mała Aleksandra; zespół towarzyszący Markowi Grechucie; rzeka w Pińczowie; rozwiną się w kwiaty; złota w akwarium; produkt z fabryki, wytwór; wyświetlany w kinie; części sztuki teatralnej; w środku kapusty; ulmus, drzewo; Newton, słynny fizyk; wypożyczane z biblioteki; japońska sztuka układania kwiatów; mniejsza od powiatu; przepływa przez Monachium.

WYKREŚLANKA: ukryliśmy poniżej 20 wyrazów związanych z ogrodem. Wykreśl wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos drzewo, kwiat, płot, ptak, trawa, szopa, staw, stół, ławka, kurek, rynna, dach, okno, pies, kot, grabie, szlauch, donica, kran, mur.

16 - 22 maja 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ZE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp. j.

Poniedziałek

20:30 Winny
TVP 1
Teatr Telewizji, 2025

Sowiński, bohater „Winnego”, po latach dźwigania potwornej tajemnicy, wymusił na prokuraturze skazanie go za zabójstwo, które popełnił wiele lat wcześniej w czasie wojny. Zabił dwoje bliskich mu ludzi, Żydów, których ukrywał w swoim domu przed Niemcami. Dlaczego? W 1971, w celi dostaje magnetofon i zgodę na zapisanie swojego wyznania. Na taśmie magnetofonu kasetowego ma godzinę do zapalenia. Włącza magnetofon i zaczyna mówić. Rozpoczyna się labirynt przytłaczających wspomnień.

Piątek

01:10 Predator
POLSAT
Sensacyjny, USA, 1987

Major Dutch Schaeffer (Arnold Schwarzenegger) i jego elitarny oddział komandosów zostaje w ynąjęty przez CIA w celu odbicia zakładników przetrzymywanych przez partyzantów w południowoamerykańskiej dżungli. Niespodziewanie na ich drodze staje okrutny przybysz z innej planety, któremu polowanie na ludzi sprawia niezwykle przyjemność. Jedynym człowiekiem, który może mu się przeciwstawić jest major Schaeffer

Wtorek

20:00 Odbita sława
TVP KULTURA
Teatr Telewizji, 1997

Akcja sztuki toczy się współcześnie w Londynie, w teatrze „Akropolis”, w którym jako reżyser pracuje Michael Manx. Na swoje urodziny zaprasza starszego brata Alfreda, restauratora i właściciela znanej „Cafe de la Poste”. Ma to być pojeźdanie obu braci, którzy nie rozmawiali ze sobą od 10 lat. Te dwie osobowości już w dzieciństwie zaznały swoją odrębność i siłę. Problem, czy artysta ma prawo do wykorzystania własnych i bardzo osobistych przeżyć swoich bliskich, został przedstawiony jako raczej dwóch głównych bohaterów.

Sobota

20:00 Nebraska
TVP KULTURA
Dramat, przygodowy, USA, 2013

Podstarzały alkoholik Woody (Bruce Dern) dowiaduje się, że wygrał na loterii milion dolarów. By odebrać jednak nagrodę, musi się udać do Nebraska. Postanawia więc zabrać ze sobą swojego syna, Davida (Will Forte), lecz mężczyzna nie wierzy w wygraną ojca i sądzi, że padł on ofiarą oszustów, wysyłających zwycięskie losy po całej Ameryce. Pomimo sceptycznego nastawienia, David dołącza do ojca i wspólnie udają się w podróż, spotykając po drodze krewnych i znajomych, którym Woody jest winny pieniądze.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 0:35

Środa

20:00 Holiday
TVN 7
Komedia, USA, 2006

Uroczą opowieść o miłości i przyjaźni. Amerykanka Amanda (Cameron Diaz) właśnie rozstała się ze swoim ukochanym. Brytyjka Iris (Kate Winslet) nie może znieść, że mężczyzna, którego kocha bierze ślub z inną kobietą. Kobiety postanawiają zamienić się na jakiś czas domami. Ale czekają na nie dużo większe zmiany.

Niedziela

17:55 Dirty Dancing
TV PULS
Melodramat, muzyczny, USA, 1987

Jest rok 1963, Frances spędza wakacje z rodziną w luksusowym pensjonacie. Nastolatka strasznie się tam nudzi. Pewnego dnia, podczas zwiedzania ośrodka, natrafia przypadkiem na popis taneczny instruktorów - Penny i Johnny'ego. Dziewczyna jest zachwycona tym co widzi. Na dodatek młody mężczyzna od razu wpada jej w oko. Frances postanawia się do niego za wszelką cenę zbliżyć. Kiedy okazuje się, że partnerka Johnny'ego nie może z nim zatańczyć w zbliżającym się pokazie, Frances widzi, że to szansa dla niej. Dziewczyna postanawia wziąć sprawy w swoje ręce i zatańczyć z Penny...

Czwartek

21:05 Przełęcz ocalonych
TVP KULTURA
Dramat wojenny, USA, Australia, 2016

Akcja filmu rozgrywa się w czasie, gdy wojna ma się już ku końcowi. Armia amerykańska toczy ciężkie walki z Japończykami na Pacyfiku. Rozpoczyna się amerykański desant na japońską o wyspę Okinawa. Zdobycie wyspy może oznaczać ostateczną klęskę Japonii. Wśród setek tysięcy amerykańskich żołnierzy jest także Desmond Thomas Doss, sanitariusz, który ze względu na przekonania religijne stanowczo odmawia noszenia i używania broni. Jego postawa sprawia, że jest traktowany z nieufnością, oskarża się go o tchórstwo. Czas pokaże, jak bardzo się wszyscy mylili.

PIĄTEK • 16 maja

TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 06:25 Audycje Wyborcze 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Agape Blisko Ciebie - mag. 08:00 Białe tango - serial, 1981 09:05 Ranczo - serial obycz. 09:55 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 12:10 Agrobiznes: Agropogoda 12:40 Magazyn Rolniczy 13:00 Natura w Jedynce - Dzikie korytarze - dok., Franc., 2022 14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:40 Dziedzictwo - serial 16:35 Audycje Wyborcze 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda	05:00 M jak miłość - serial, 2024 05:45 Wstęp Wolny - felieton 06:00 Audycje Wyborcze 06:20 Anna Dymna - spotkajmy się 06:55 Dla niesłyszących - serial obycz., Turcja, 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny 11:05 Kroniki Orlen Wyciąg Narodów , 2025 11:15 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 11:50 Tańcząca ze światem sezon VI - Malta - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:10 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:00 Va Banque - teleturniej 14:30 Audycje Wyborcze

17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport i Pogoda
20:30 Królowie - serial historycz.
21:05 Komisarz Alex - serial krym.
22:00 Sekielski wieczór o porą
23:05 Jak rozpętałem II wojnę światową - Ucieczka - kom., Polska, 1970
00:40 Erynie - Liczba wiedźmy - serial krym., Polska, 2021
01:40 Złotokopie - serial sensacyjny
02:35 Miłość na deser - obycz., Kan., 2021

14:55 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp.
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczytów - serial obycz., 2025
20:45 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe
22:45 To jest grane - magazyn muzyczny
23:20 Kino relaks - Miłość bez końca - fab., USA, 2020
01:05 Drugie życie pana Alaina - kom., Franc., 2018
03:00 Marsylski łącznik - fab., Franc., 2015

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - 20 kilometrów od Białegostoku leżą Łąpy. Działła tu bar o angielskojęzycznej nazwie Chicken Flow...
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Detektywi - Do detektywów zgłasza się mężczyzna i prosi o odnalezienie żony. Kobieta zaginęła w drodze do szpitala

19:00 Fakty
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Harry Potter i zakon feniksa - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007
23:00 Blade: Mroczna trójka - horror, USA, 2004. Daleko na odludziu, wampiry przywracają do życia swego idola, legendarnego księcia Dracula.
01:20 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:30 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA
03:35 Szpital - program obyczajowy
04:35 Uwaga!
04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Lepsza Polska - program publicystyczny Doroty Gawryluk
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Must Be The Music - program muzyczny
22:40 Niepamięć - sens., USA, 2013
01:10 Predator - sens., USA, 1987
03:20 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:20 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
06:50 Tamte lata, tamte dni - Wojciech Mann - mag.
07:35 Na torach historii - dokument, Polska, 2016
08:15 Wstęp Wolny - felieton
08:40 Muzyka w sieci - magazyn
09:05 Kamień na kamieniu - dram., Polska, 1995
10:55 Noce i dnie - serial, 1977
12:10 Dziewczyna w fontannie - dok., Wł., Szwecja, 2021
13:45 Jak to się mówi, czyli Kasia u Braćczyka - mag.
14:25 Dzieci i ryby - kom., Polska, 1996
16:15 Przegląd Piosenek Aktorskiej - 2004
17:20 Piosenki Marka Grechuty - 2007
18:25 Portrety - Wojciech Kępczyński - felieton
18:50 Wielcy mistrzowie malarstwa - Manet - serial dok., Franc., 2015

20:00 Wstęp do filmu - Bliskie spotkania trzeciego stopnia
20:05 Wieczór kinomana - Bliskie spotkania trzeciego stopnia - fab., USA, 1977
22:30 Tygodnik Kulturalny
23:25 Czwartkowy klub filmowy - Wojna, Franc., Dania, 2015
01:35 Noc krótkich filmów - Funeralia - 7 słów o przemianach - filmy krótkometrażowe
02:15 Kino nocne - Gospoda święteczna, USA, 1942
04:05 Wydarzenie aktualne - program informacyjny
04:45 Muzyka w sieci - magazyn muzyczny
05:15 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash i Joe patrolują miasto, kiedy dzwoni do nich Nick z informacją, że ktoś go śledzi. Twierdzi, że to Bobby, brat Nasha.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Podczas jazdy autostadą, Paul i Semir na swojej drodze spotykają grupę indyjskich tancerzy. Niespodziewanie, jeden z nich zostaje porwany.
10:00 Rekrut - serial krym., USA
11:00 Maria z przedmieścia - serial obycz., 1995
12:55 Rekrut - serial krym., USA
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - Gabi Mirosz to mądra i wrażliwa dziewczynka, która wychowuje się w przemocowej rodzinie. W szkolnej łazience, przy pomocy lalek, inscenizuje sytuacje ze swojego życia i dokumentuje to robiąc zdjęcia smartfonem.
04:50 Ten moment - Marcin Łagodzki chce zostać aktorem, ale jego ojciec zażądał, by zaczął pracować w różnym warsztacie. Chłopak uciekł do Warszawy...
05:25 Szkoła - program obycz.
08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 W-11 Wydział Śledczy - Na terenie akademik ginie student. Podejrzanie pada na jego dziewczynę, która wiedziała, że...
12:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - Marcin Olszewski z 3a liceum cierpi na lekką odmianę autyzmu. Chłopak bardzo dobrze się uczy, ale ma kłopoty w kontaktach z rówieśnikami...
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

TV 4

06:00 łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradok.
10:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Gwiazdy Kabaretu
22:05 Bez łości - sens., USA, 2014
00:50 Hardkorowy lombard
01:55 STOP Drogówki - serial policyjny
02:55 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Bridget Jones III - kom., Franc., Irlandia, USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2016. Po zerwaniu z Markiem Darcy, Bridget Jones jest znów singlem. Niebawem na horyzoncie pojawia się przystojny Jack...
22:40 Złe Mamuski II: Jak przetrwać święta - kom., USA, Chiny, 2017
00:55 W starym dobrym stylu - kom., USA, 2017
03:00 Murder Comes to Town - kom., USA, 2017
04:00 Fachowcy - program paradok.
04:50 Dyżur - serial medyczny

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Regina
12:40 Inf. dnia
12:50 Nabejka - kawałek Polski w Ugandzie
13:00 Ojcowie Niepodległości
13:30 Mśza św.
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Natura Obiektywnie
16:40 Prosto o gosp.
17:00 Stefan Kardynał Wyszyński
17:30 Geopolityka
17:55 Poczta Wlk. Polaków
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto za uważać...
19:30 Brat Franciszek
20:50 Inf. dnia
20:20 Różaniec
21:00 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Moja sytuacja jest szczególnie trudna

SOBOTA • 17 maja	
TVP 1	TVP 2
04:40 Panna z mokrą głową – obycz., Polska, 1994	05:30 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia – serial obyczajowy, Polska, 2025
06:20 Balans bieli – magazyn	06:35 Dla niesłyszących – M jak miłość – serial obyczajowy, 2025
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie – w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz – magazyn poranny
07:40 Rok w ogrodzie	11:10 Kroniki Orlen Wścig Narodów, 2025
08:05 Rok w ogrodzie Extra – magazyn	11:15 Górna półka smaku – cykl kulinarno-detektywistyczny
08:20 Pełnosprawni – magazyn dla niepełnosprawnych	11:50 Dobry tytuł – magazyn literacki
08:50 Mr. Dundee. Powrót – kom., USA, Wlk. Bryt., 2020	12:25 Nasz dom w górach – serial obycz., Niemcy, 2019
10:30 Komisarz Alex – serial krym.	13:25 Rosół polski – magazyn kulinarny
11:30 Ojciec Mateusz – serial	14:00 Familiada – teleturniej
12:20 Fascynujące miejsca – Fascynująca Szwajcaria – Dzikie Tessyn – dok., Niemcy, 2019	
12:50 Gwiazdy w południe – Zabić Loganą Kelihera – western, USA, 1964	
14:25 Okrasa tamie przepisy – magazyn kulinarny	
	
15:00 Sanatorium miłości – reality show	14:35 Koło fortuny – teleturniej
16:05 Dziedzictwo – serial	15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 – widowisko muzyczne
17:00 Telexpress	16:20 Na dobre i na złe – serial
17:20 Pogoda	17:20 Postaw na milion – teleturniej
17:35 Ojciec Mateusz – serial	18:15 Va Banque – teleturniej
18:40 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	18:45 Słowo na niedzielę
19:30 Program inform. 19.30	18:55 no... wiadomo – magazyn
19:55 Pytanie dnia	19:25 Rodzinka.pl – serial kom.
20:05 Sport: Pogoda	20:00 Czarny motyl – fab., USA, 2017
20:20 Program rozrywkowy	21:45 Grace księżna Monako – obycz., Szwajc., Włochy, Belgia, Franc., USA, 2014
21:00 69. Konkurs Piosenki Eurowizji – Bazylea, 2025 – finał	23:40 Sprawiedliwość – serial, Czechy, 2017
01:10 Kickboxer: Odwet – fab., USA, 2018	01:10 Miłość bez końca – fab., USA, 2020
03:10 Chłopiec na galopującym koniu – obycz., Polska, 2006	02:55 Sztuczki – dramat obycz., Polska, 2007
04:30 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	

TVN
05:35 Uwaga! – program interw.
05:50 Ukryta prawda – program obyczajowy
06:45 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN – magazyn poranny
11:30 Na Wspólnej Omnibus – serial obycz., Polska
13:20 Zróbmy sobie dom – program rozrywkowy poranny
14:30 Pimi z krainy tygrysów – przyg., Włochy, 2022. Pewnej nocy Balmani ratuje młodego tygrysa przed kłusownikami. Wyruszą razem w daleką i ryzykowną podróż do odległego rezerwatu.
16:30 Pinokio – przyg., Włochy, Wlk. Bryt., Franc., 2019
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:35 Raport Speedway Grand Prix – program

19:40 Pogoda
19:45 Mam talent – program muzyczno-rozrywkowy
22:15 Kac Vegas III – kom., USA, 2013. Za namową przyjaciół i pod ich czujną eskortą Alan zamierza wyjechać do ośrodka leczenia uzależnień. Niestety okazuje się, że ich podróż odbiega daleko od normy.
00:15 Mroczny rycerz – przyg., USA, Wlk. Bryt., 2008
03:30 Szpital – Pacjentem doktora Wojciecha jest 25 latek, który jest pasjonatem UFO.
04:35 Uwaga! – program interwencyjny
04:55 Jak to jest zrobione – serial popularnonaukowy, Kanada

16:30 Nasz Nowy Dom – program rozrywkowy
17:30 Awantura o kasę – teleturniej
18:50 Wydarzenia – program informacyjny
19:15 Prezydenci i Premierzy – rozmowy i Jarosława Gugały
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Kabaret na żywo
22:00 Trzynastu – dramat sensacyjny, Wlk. Bryt., Kanada, USA, 2022
01:20 Słā rażenia – sens., USA, Wlk. Bryt., Rum., 2006
03:30 Świat według Kiepskich – serial komediowy
04:40 Disco Gramy – program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:00 Dziewczyna szuka miłości – obycz., Polska, 1938
07:25 Mistrzowie muzyki filmowej – Lata dziewięćdziesiąte – dok., Wlk. Bryt., 2019
08:25 Kromer Festival Biecz, 2023 – Weiss – wirtuoz polskich władców. – koncert, 2023
09:25 Opera paryska – dok., Franc., 2020
10:35 Hugo i jego wynalazek – fab., USA, 2011
12:50 Muzyka w sieci – magazyn muzyczny
13:20 Tamte lata, tamte dni – Magda Umer – magazyn
14:00 Wielki mistrzowie malarstwa – Renoir – serial dok., Franc., 2015
15:10 Trzej muskietierowie – fab., USA, Wlk. Bryt., 1973
17:05 Wydarzenia aktualne – program informacyjny

17:40 Retro kino – Śmierć rewolwerowca – western, USA, 1969
19:30 20 na 20 lecie TVP Kultura – widowisko rozrywkowe
20:00 Bilet do kina – Nebraska – fab., USA, 2013
22:05 Ella Fitzgerald: Live At Montreux – Wlk. Bryt., 1969
23:30 Ze śmiercią jej do twarzy – kom., USA, 1992
01:25 20 ba 20 lecie TVP Kultura
02:00 Wieczór kinomana – Bliskie spotkania trzeciego stopnia – fab., USA, 1977
04:25 Reżyserzy – Alfred Hitchcock – dokument, Wlk. Bryt., 2018

20:00 Czarny pies – akcja, USA, Wlk. Bryt., Franc., Niemcy, Jap., 1999. Jack Crews jest zawodowym kierowcą. Mężczyzna trafia do więzienia przez spowodowanie wypadku samochodowego, w którym ginie kilka osób.
21:55 Kandahar – akcja, USA, 2023
00:20 John Wick 2 – akcja, USA, 2017
03:00 Taki jest świat – przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:00 Menu na miarę – program kulinarny
05:00 Dyżur – serial medyczny

TVN 7
05:00 Szkoła – Licealistka z 1b, Kinga Sulma, jest załamana, ponieważ jej mama wraz z narzeczonym postanowili, że na dwa lata przeprowadzą się do Berlina.
06:00 Wiza na miłość – serial paradokmalny
06:55 Bugs Bunny Builders – animacja
07:10 Dzieciak rządzi – kom., USA, 2017. Pewnego dnia, świat siedmioletniego o Timy wywraca się do góry nogami, gdy do rodziny dołącza młodszy brat...
09:15 Ukryta prawda – program obyczajowy
11:20 Mówię Wam – talk-show
12:25 Ukryta prawda – program obyczajowy
14:25 Detektywi – program kryminalny
15:30 Niezwykłe Stany Prokopa – program podróżniczo-rozrywkowy

16:10 The Traitors. Zdrajcy – reality show
17:50 Tom i Jerry – film rodzinny, USA, 2021. Jerry wybiera sobie za mieszkanie najlepszy hotel w Nowym Jorku w przeddzień mającego się tam odbyć „ślubu stulecia”. Tym samym zmusza zdesperowaną organizatorkę wesela do zatrudnienia Toma na celu pozbycia się gryzonia.
20:00 Duch i Mrok – przyg., USA, Niemcy, 1998
22:30 Snajper – film wojenny, USA, 2014
01:15 Stażysci – kom., USA, 2013
03:50 Usterka – program poradnikowy
04:25 Fachowcy – program paradokmalny

09:00 Matusia – siostra Matylda Getter 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropelka radości 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Maz urским słakiem piękna stworzenia 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Z Parlamentu Europ. 17:30 Przełamując bariery 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia

NIEDZIELA • 18 maja	
TVP 1	TVP 2
05:30 Stuk, stuk – świat dzieci – dok., Niemcy, 2022	04:50 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia – serial obycz., 2025
06:20 Słownik polski@polski – talk-show prof. J. Miodka	06:35 Dla niesłyszących – M jak miłość – serial, 2025
06:55 Słowo na niedzielę	07:30 Pytanie na śniadanie – w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz – magazyn poranny
07:00 Transmisja Mszy Świętej	11:00 Kroniki Orlen Wścig Narodów – 2025
08:00 Tydzień	11:10 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – magazyn
08:30 Moje zdrowie Cięża – mag.	11:45 To było tak – benefis Bohdana Łazuki – widowisko
08:45 Wojna domowa – serial	14:00 Familiada – teleturniej
09:50 Jan Serce – Lusia – serial, 1981	14:35 Koło fortuny – teleturniej
11:00 Komisarz Alex – serial krym.	15:10 Szansa na sukces. Opole 2025 – widowisko muzyczne
11:55 Miedzy ziemią a niebem	16:10 Cudowne lata – widowisko rozrywkowe
12:00 Regina Coeli, Watykan	
12:15 Miedzy ziemią a niebem	
12:45 Pielgrzymi Nadziei – reportaż	
13:05 Natura w Jedynce – Królestwo mrówek – dok., Franc., 2024	
14:05 Fascynujący sad – Wiosna, Lato – dok., Niemcy, 2019	
	
14:25 Jak rozpętałem II wojnę światową – Ucieczka – kom., Polska, 1970	17:15 Tak to leciało – teleturniej muzyczny
16:05 Dziedzictwo – serial	18:15 Sisi – film kostiumowy, Niemcy, Włochy, Austria, 2010
17:00 Telexpress: Pogoda	19:10 Niepewne sytuacje – program rozrywkowy, 2025
17:35 Komisarz Alex – serial krym.	19:20 Rodzinka.pl – serial komediowy
18:40 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	20:00 Dusigrosz – kom. romant., Franc., 2016
19:30 Program inform. 19.30	21:40 Jak zostać królem – komediodramat, USA, Wlk. Bryt., 2009
19:55 Pytanie dnia	23:50 Wojenne dziewczyny – serial, 2021
20:05 Wybory Prezydenta RP – I tura – program publicyst.	00:50 Czarny motyl – fab., USA, 2017
23:10 Wiek Adaline – fab., Kan., USA, 2015	02:35 Grace księżna Monako – obycz., Szwajc., Włochy, Belgia, Franc., USA, 2014
01:15 Zabić Loganą Kelihera – western, USA, 1964	
02:40 Kolej na miłość – obycz., Kolumbia, Polska, 2020	
04:00 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	

TVN
05:20 Uwaga! – program interwencyjny
05:35 Batwheels I – animacja
05:50 Bitwa o gości – program rozrywkowy
06:45 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN – magazyn poranny
11:30 Co za tydzień – magazyn rozrywkowy
12:05 Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy. Świerklany to miejscowości na Śląsku. Tu właśnie Wojtek prowadzi karczmę Stodola.
13:10 Mam talent – program muzyczno-rozrywkowy
15:40 Harry Potter i zakon feniksa – przyg., USA, Wlk. Bryt., 2007
18:30 The Traitors. Zdrajcy – reality show
19:00 Fakty

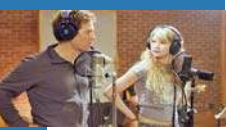
19:30 Sport
19:35 Kronika Speedway Grand Prix
19:40 Pogoda
19:45 Milionerzy – program rozrywkowy
20:55 Czas Decyzji. Prezydent, 2025
21:55 Druga połowa – kom., Polska, 2021
00:00 Epidemia strachu – sens., USA, ZEA, 2011
02:20 Superwizjer – magazyn reporterów
02:55 Śmierć Diany: dwa śledztwa
04:00 Uwaga! – program interwencyjny
04:20 Szpital – program obyczajowy
05:15 Kto was tak urządził – program poradnikowy

23:00 Bad Boys for Life – sens., USA, Meksyk, 2020. Gdy z więzienia ucieka palająca żądzą zemsty baronowa narkotykowego kartelu, agenci Mike Lowrey i Marcus Burnett wracają, aby zmierzyć się z największym wyzwaniem w swojej karierze.
01:50 Maszyzna – kom., USA, 2023. Pijacka przeszłość Berta dogania go, kiedy on i jego ojciec zostają porwani przez płatnych zabójców na zlecenie tych, których ten amerykański komik skrzywdził 20 lat temu.
04:40 Disco Gramy – program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
05:55 52 FKPP Opole 2015 – Scenki i obscenki czyli Jeremiego Przybory piosenki – widowisko
07:00 Rozmowy (nie)wygodne – Zdzisława Sośnicka
08:00 Nabożeństwo luteranckie we Włodawku
09:05 John Wayne – więcej niż mit – dokument, Franc., 2019
10:45 Agatha Christie – Dlaczego nie Evans? – serial, Wlk. Bryt., 2022
11:55 Praktyczny pan – Straszny sen majsterkowicza – filmy animowane
12:30 W poszukiwaniu dobrego filmu – magazyn
13:10 Niech żyje taniec – fab., USA, 1950
15:15 Portrety – Wojciech Kępczyński – felieton
15:30 Mistrzowie muzyki filmowej – Lata dziewięćdziesiąte – dok., Wlk. Bryt., 2019

16:30 Dobry tytuł – magazyn
17:15 Niedziela z... Wiktoorem Zborowskim
18:05 Niedziela z... Złoto dezerterów – kom., Polska
20:20 Zapach kobiety – dram., USA, 1992
23:05 Thomas Hardy – przeznaczenie, wykluczenie i tragedia – dok., Wlk. Bryt., 2020
00:05 Muzyka w sieci – magazyn muzyczny
00:35 Bilet do kina – Nebraska – fab., USA, 2013
02:40 Mirrors Koncert Finałowy 45 PPA – 2025
04:05 Noc krótkich filmów – Funeralia – 7 słów o przemianiu
04:45 John Wayne – więcej niż mit – dok., Franc., 2019

15:50 Powiedz tak – kom., Niemcy, USA, 2001. Mary Fiore jest organizatorką ślubów, mieszkającą w San Francisco. Jej kaniera rozkwita, mimo że sama jeszcze nie wyszła za mąż.
17:55 Dirty Dancing – melodramat, muz., USA, 1987
20:00 Red 2 – akcja, USA, 2013
22:10 Pocałunek smoka – akcja, Franc., USA, 2001
00:10 Sabotaż – akcja, USA, 2014
02:20 Dyżur – serial medyczny
03:00 Taki jest świat – przegląd wydarzeń z całego globu.
04:00 Dyżur – serial medyczny
04:35 Menu na miarę – program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu – serial kryminalny

TVN 7
05:05 Szkoła – Kamila Zięba jest nową uczennicą z licealnej 1a. Nastolatka jest bardzo atrakcyjna i wzbudza zainteresowanie wielu chłopców...
06:05 Wiza na miłość – serial paradokmalny
07:05 Bugs Bunny Builders – animacja
07:35 Wzór za marzeń – film musical, USA, 2021. Właściciel sklepu Usnavi odkłada każdy grosz z dziennego utargu, żyjąc nadzieją i fantazją oraz śpiewając o lepszym życiu.
10:35 Ukryta prawda – program obyczajowy
13:40 Detektywi – Klientami detektywów jest małżeństwo zamożnych lekarzy, których córka zaginęła. Wkrótce okazuje się, że 18-latką mogła mieć chłopaka.

15:45 Prosto w serce – kom., USA, 2007. Wschodząca gwiazdka popu, Cory, proponuje Alexowi Fletcherowi, podstarzałemu i mającemu za sobą szczyt popularności gwiazdorowi muzyki pop, występ w duecie.
17:55 Historia Kopciuszka – kom., USA, Kan., 2004
20:00 Shrek Trzeci – kom., USA, 2007
22:00 Bodyguard – sens., USA, 1992
00:40 Dunkierka – film wojenny, Wlk. Bryt., Holandia, Franc., USA, 2017
02:55 Murder Comes to Town
03:55 Fachowcy – program paradokmalny
04:35 Usterka – program poradnik.

09:30 Msza św. 10:35 Przegląd Tyg. „Niedziela” 10:40 Błogosławiona , kto ra zaufała 11:30 Spyły zawierzenia 12:00 Regina Coeli 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:40 Bazylika Bożego Ciała w Krakowie 13:00 Bitwa o Monte Cassino 14:00 Zylem obok świętego 15:00 Wies – to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert zyczeń 16:50 Credo: Włara Kościola 17:00 Natura et Homo 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Credo: Włara Kościola 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Mocni Jego mocą 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze

PONIEDZIAŁEK • 19 maja	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacjaowa 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Białe tango - serial, 1981 09:05 Ranczo - serial obycz. 09:55 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyne - Królestwo mrówek - dok., Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Misja: Ratunek. Służby w akcji - serial dokument. 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	04:35 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 06:25 Dobre historie - Oddani służbie - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Sprawdzamy - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
	
17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reportery - magazyn 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:25 Czołówka Teatru Telewizji. Scena Współczesna - 2024 20:30 Winny - Teatr Telewizji, 2023 21:30 Postscriptum - Winny - dyskusja 22:00 Świat bez fikcji - John Wayne - więcej niż mit - dok., Franc., 2019 23:05 Balans bieli - magazyn 23:50 Raport Pileckiego - dram., Polska, 2023 02:00 Wiek Adaline - fab., Kan., USA, 2015	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Eden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:45 Na sygnale - serial fabularny 21:25 Bardotka - serial, Franc., 2023 22:25 Głina - serial krym., Polska, 2008 23:20 Sierpień w hrabstwie Osage - obycz., USA, 2013 01:30 Stulecie Winnych - serial, 2018 02:30 Jak zostać królem - komediodramat, USA, Wlk. Bryt., 2009

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno- rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno- rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno- rozrywkowy 16:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda

19:55 Uwaga! - program interw. 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz. 20:55 Zrobmy sobie dom - program rozrywkowy 22:05 Mroczny rycerz powstaje - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2012 01:30 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 02:35 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 03:10 Szpital - 25-latek spowodował wypadek samochodowy, za który chciał dostać odszkodowanie. 04:10 Uwaga! - program interwencyjny 04:30 Szpital - program obyczajowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Ania i Marek kończą złecenie w jednej z warszawskich kamienic. Już mają wychodzić, kiedy na klatce pojawia się wstrząsnięta Ilona Wojtuńska. Dziewczyna jest w szoku... 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - Natalia odwiedza bank, aby podpisać umowę poręczenia kredytu dla Edyty. Gdy przebywa w oddziale banku, dochodzi do napadu. 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentały 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda

16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial 17:00 Gliniarze - paradokument 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:15 Mega hit - Przymierze - sens., Wlk. Bryt., Hiszp., USA, 2023 23:00 Underdog - obycz., Polska, 2019 01:25 Escape Room - sens., USA, RPA, 2019 03:40 Ewa gotuje - program kulinarny 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:10 Muzyczne poranki 06:55 Tamte lata, tamte dni - Stanisława Celińska 07:30 Jak powstała Polska? - dokument, Polska, 2016 08:15 Praktyczny pan - Straszny sen majsterkowicza - filmy animowane 08:45 Przegląd Piosenki Aktorskiej - 2004 09:55 Piosenki Marka Grechuty - 2007 11:00 Agatha Christie - Dlaczego nie Evans? - serial, Wlk. Bryt., 2022 12:10 Obywatel kolczastego świata. Gustaw Herling- Grudziński - dok., Polska, 2022 13:15 Wstęp wolny 13:30 Tamte lata, tamte dni - Stanisława Celińska 14:10 Niezwykła podróż Georgesa Meliesa - dok., Franc., 2011

15:25 Retro kino - Śmierć rewolwerowca - western, USA, 1969 17:10 Noce i dnie - serial, 1977 18:15 Tygodnik Kulturalny 19:10 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Stefon Harris - serial dok., Włochy, 2017 20:00 Kino Mocnych Wrażeń - W upalną noc - film kryminalny, USA, 1967 22:00 Hala odlotów - talk-show 23:00 Na wschód od Hollywood - Babyteeth - dram., Australia, Franc., 2019 01:10 Zapach kobiety - dram., USA, 1992 03:55 Thomas Hardy - dok., Wlk. Bryt., 2020 05:00 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Joe Dominguez zostaje awansowany na porucznika. W tym samym czasie prowadząca wiadomości w radio Joy Larsson zostaje postrzelona przez tajemniczego mężczyznę. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Córka Semira - Dana dostaje w ramach prezentu urodzinowego samochód. Niespodziewanie japońska mafia przejmuje kontrolę nad pojazdem i uprowadza Danę i jej matkę. 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Maria z przedmieścia - serial obycz., 1995 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

15:50 Ranczo - serial kom. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Furioza - akcja, Polska, 2021. Niespodziewanie w życiu Dawida, dzisiaj już lekarza, znowu pojawia się ona. Dzika - kiedyś miłość jego życia, teraz doświadczona policjantka, składa mu propozycję nie do odrzucenia. 22:55 Ostatni ślad - akcja, USA, 2022 00:55 Człowiek pies - akcja, Franc., Wlk. Bryt., USA, 2005 02:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7
04:50 Ten moment - Karolina Godlewska jest w drugim miesiącu ciąży ze swoim chłopakiem Maksem, który pracuje w biurze u jej ojca... 05:25 Szkoła - Licealiści Kamil i Wiktor chcą przerwać nudę w szkole i zakładają szkolną telewizję. Kamil staje się popularny... 08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - Komisarz prowadzi śledztwo w sprawie zabójstwa studentki resocjalizacji. 12:55 Detektywi - W parku nieznany sprawca porwał trzyletniego chłopca, który był pod opieką babci... 13:55 Szkoła - program obyczajowy 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda 20:00 Nieznośny ciężar wielkiego talentu - sens., USA, 2022. Nieoczekiwanie tracący popularność aktor Cage dostaje bardzo dobrze płatną ofertę, bicia gościem honorowym podczas urodzinowej imprezy tajemniczego miliardera. 22:25 Wesele - kom., Niemcy, 2020 00:50 Złe Mamuśki II: Jak przetrawić święta - kom., USA, Chiny, 2017 03:05 Mówię Wam - talk-show 04:00 Fachowcy - paradokument 04:40 Druga strona medalu

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Szczeki 3 - sens., USA, 1983 00:40 Love Island. Wyspa miłości 01:50 Hardkorowy lombard 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:20 Credo: Wiara Kościoła 09:30 Moja katolicka rodzina 09:55 Św. na każdy dzień 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:20 Mateczniki Kościoła 11:30 Warto być ojcem 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Mój przyjaciel Łałus 13:20 Tyle krzywdy 13:30 Msza Św. 14:30 Burza w Okręg w Krakowie 15:00 Ze Swojcian do wolności 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 17:00 Świadkowie 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apol Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Z wędką nad wodę 22:30 Filmowe Zyciorysy PL 23:25 Spektakl teatralny: Pupil pupila. Komedia w jednym akcie

WTOREK • 20 maja	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacjaowa 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Białe tango - serial, 1981 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:55 Komisarz Alex - serial krym. 10:50 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:25 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyne - Netoperz - zagadka - dok., Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2024 06:25 Tożsamość - reportaż 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:25 Pytanie na śniadanie 07:50 Pogoda Flesz 07:55 Pytanie na śniadanie 11:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 11:50 Moje zdrowie Cięża - mag. 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
	
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reportery - magazyn 18:45 Akacjaowa 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024 21:05 Korespondenci - magazyn 22:05 Fatalna namietność - dram., USA, 1997 00:15 Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą piciovą - dram. obyczajowy, Polska, 2000 02:10 Raport Pileckiego - dram., Polska, 2023	18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Eden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Magazyn Ekspresu Reporterów 20:40 Przepis Dnia 20:55 Na sygnale - serial fabularny 21:25 Magazyn Ekspresu Reporterów 21:35 Bardotka - serial, Franc., 2023 22:35 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:30 Zabić na końcu - komedia sensacyjna, Polska, 1990 01:10 Dusigrosz - komedia romantyczna, Franc., 2016 02:40 Wiadomości od Saszy - dokument, Niemcy, 2024

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno- rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno- rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno- rozrywkowy 16:55 Detektywi - Detektywi na prośbę klientów wyjaśniają okoliczności śmierci jej matki, znanej sędzi. 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 22:00 Tango i Cash - sens., USA, 1989 00:10 Kuba Wojewódzki - talk- -show 01:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 02:20 Śmierć Diany: dwa śledztwa 03:25 Szpital - program obyczajowy 04:25 Uwaga! - program interwencyjny 04:45 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 05:15 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Do Malanowskiego zgłasza się zdesperowany Paweł Twardowski. Rok wcześniej zmarła na raka jego żona, Sabina, zostawiając go samego z dorastającą córką. 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - Dochodzi do morderstwa - senator zostaje otruty. 14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentały 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentały 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:15 Super hit - Bez litości - sens., USA, 2014 23:05 Ścigani - sens., USA, Niemcy, 2008 01:25 Resident Evil: Degeneracja - anim., Jap., 2008 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:15 Muzyczne poranki - teledyski 06:55 Tamte lata, tamte dni - Stanisława Celińska - magazyn 07:35 Podróż z historią - Tarcza ukryta w górach - dok., Polska, 2016 08:15 Wydarzenia aktualne - program informacyjny 08:45 Daleko od okna - dram., Polska, 2000 11:00 Noce i dnie - serial, Polska, 1977 12:05 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Stefon Harris - serial dok., Włochy, 2017 12:50 Studio Kultura - Niedziela z... Wiktorem Zborowskim 13:45 Był tu Willie Boy - western, USA, 1969 15:35 Ucieczka - obycz., Polska, 1986 17:00 Noce i dnie - serial, 1977

18:05 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn filmowy 18:45 Teatr w kadrze - Hübner - serial dokumentały, Polska, 1990 20:00 Teatr Telewizji - Odbita sława - spektakl teatralny, Polska, 1997 21:55 Lekkie obyczaje - Peggy Sue wyszła za mąż - fab., USA, 1986 23:50 Wstęp wolny 00:15 Kino Mocnych Wrażeń - W upalną noc - film kryminalny, USA, 1967 02:15 Na wschód od Hollywood - Babyteeth - dram., Australia, Franc., 2019 04:20 Tygodnik Kulturalny 05:20 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Rachel i Cassidy wybierają się do banku. Niespodziewanie dochodzi do napadu i wybuchu strzelaniny. 08:00 Kobra - oddział specjalny - W sądzie dochodzi do strzelaniny, w której ginie dokład. Świadek zabójstwa jest niewidoma sędzia. Czy za jej pomocą uda się złapać zabójcę? 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Maria z przedmieścia - serial obycz., 1995 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - Franek Cebulka to 7-latek, który choruje na nowotwór układu nerwo- wego. Jedną czwartą życia spędził w szpitalach. Gdy wydawało się, że sytuacja została opanowana...

15:50 Ranczo - serial kom. 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 20:00 Bestia - akcja, Kan., Hongkong, Wlk. Bryt., 2003 21:50 Śmiertelna rozrywka - akcja, USA, 2017. Agent CIA trzyma informacje o planowanym zamachu i transporcie broni masowego rażenia do USA. Czy uda mu się powstrzymać islamistów? 23:30 Hellboy - akcja, USA, 2019 02:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 03:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
04:50 Ten moment - Maturzysta Natan rozprowadza wśród swoich szkolnych kolegów narkotyki. Jego siostra- Lidka, martwi się, że nielegalne zajęcia sprowadzi na brata poważne kłopoty 05:25 Szkoła - Sebastian Chudzik chce zostać lekarzem, ale boi się krwi. Chłopak jest przekonany, że przewycięzył już swoją słabość, ale... 08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - Na terenie szpitala zamordowano pielęgniarke. Wśród podejrzanych jest jej mąż, a także były narzeczony... 12:55 Detektywi - program kryminalny 13:55 Szkoła - program obyczajowy

14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - Ordynator szpitala przyjmuje na oddział 17-latkę pobitego ze względu na swoją orientację seksualną. Pacjent jest przerażony, bo... 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Dunkierka - film wojenny, Wlk. Bryt., Holandia, Franc., USA, 2017 22:25 To - horror, USA, Kan., 2017 01:10 Blade: Mroczna trójca - horror, USA, 2004 03:35 Murder Comes to Town 04:35 Fachowcy - program paradokumentały

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dlaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Szczepa - akcja, Chiny, 2020 00:45 Love Island. Wyspa miłości - reality show 01:55 Hardkorowy lombard 02:30 Interwencja 02:50 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:35 Błask prawdy 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Drogą Ojca Łukasza 13:00 Zapiski ze świętości Pry- masa Tysiąclecia 13:30 Msza Św. 14:30 Ona nigdy nie była sama - Czciogdną Sługą Bożą Matka Teresa Kierocińska 15:00 Lasy bagienne 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Jej misja trwa 17:10 Prosto o gosp. 17:30 Raid Katyński 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia

ŚRODA • 21 maja	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina święta - Jak rozmawiać z nastolatkiem o jego znajomych i pierwszych związkach? - magazyn 08:00 Białe tango - serial, 1981 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:55 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes - serial 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 12:55 Niepokromione Wielkie Jeziora - dok., Kan., Austria, 2022 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:35 M jak miłość - serial, 2024 06:25 Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial 07:30 Pytanie na śniadanie 11:15 Rodzina święta - Jak rozpoznać, że nastolatek ma problemy emocjonalne i kiedy szukać pomocy? - magazyn 11:45 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial
	
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress: Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport: Pogoda 20:30 Królowie - serial historycz. 21:05 Szpieg - Wlk. Bryt., Niemcy, Franc., 2011 23:20 Wyspa cieni - fab., USA, 2020 01:00 Fatalna namiętność - dram., USA, 1997 03:05 Ciemna strona Wenus - dram. obyczajowy, Polska, 1997	16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Przepis Dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularny 23:00 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 23:30 Moja super eksztywiczna - kom., USA, 2006 01:15 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc., Belgia, 2019 03:20 Siedem zim w Teheranie - dok., Niemcy, Franc., 2023

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Detektywi - 15-latką urodziła dziecko w toalecie galerii handlowej i chciała zostawić je w oknie życia... 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 22:00 Ścigany - sensacyjny, USA, 1993 00:45 Druga połowa - kom., Polska, 2021. Lekarka Magda spotyka przypadkiem tajemniczego dziennikarza Mateusza. Nad radzący się uczuciem od początku wiści zle fatum. 02:50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 03:50 Uwaga! - program interwencyjny 04:10 Szpital - program obyczajowy 05:10 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Malanowski rozmawia przez komunikator internetowy ze zdenerwowaną klientką, Beata Susel. Beata martwi się o swoją matkę, Zuzannę Gilewicz, która wyszła powtórnie za mąż. 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - Młoda maklerka zostaje śmiertelnie potrącona podczas spaceru z synem. Ojczym chłopca wskazuje, że ofiara miała zatarg z byłym mężem... 14:35 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda

16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial 17:00 Gliniarze - paradokument 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport: Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Komediodwa środa - Wkręcenie - kom., Polska, 2013 22:25 Witajcie w dżungli - sens., USA, 2003 00:55 Mama na obcasach - kom., USA, 2004 03:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:15 Muzyczne poranki - Teledyski 07:30 Tamte lata, tamte dni - Tadeusz Rolke - magazyn 08:10 Historia wśród fal - dok., Polska, 2016 08:50 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 09:30 Ucieczka - obycz., Polska, 1986 11:00 Noce i dnie - serial, 1977 12:05 Teatr w kadrze - Hübner - serial dok., Polska, 1990 13:20 Hala odlotów - talk-show 14:15 Przeżyjmy to jeszcze raz. Plakat w PRL - widowisko 15:05 Perły i dukaty - serial, 1965 16:45 Noce i dnie - serial, 1977 17:50 Od ucha do ucha - 14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kołakowskiego - O największej kłótni - Oburzające dropy - serial animowany

18:30 Informacje kulturalne 18:55 Reżyserzy - David Lean - dok., Wlk. Bryt., 2018 20:00 Panorama kina polskiego - Wielki Szu - sens., Polska, 1982 21:50 Przez Atlantyk - dramat, Nor., 2020 23:05 Niedziela z... Wiktorem Zbrzdzińskim 24:00 Rawa Blues Silesian Sound - SBB - koncert, 2021 01:05 Lekkie obyczaje - Peggy Sue wyszła za mąż - fab., USA, 1986 03:00 Informacje kulturalne 03:30 Obywatel kolczastej gwiazdy. Gustaw Herling - Gruziniński - dok., Polska, 2022 04:40 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Harvey wybiera się na koncerta Phila Lesha. Niespodziewanie dwie tajemnicze kobiety dokonują za kulisami kradzieży, przy okazji zabijając ochroniarza. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Trwa pościg kierowcy, który w ciężarówce przewozi broń. Paul i Semir wyruszają w niebezpieczny pościg, aby dogonić tira. 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Maria z przedmieścia - serial obycz., 1995 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Miza ntrop - thriller, USA, 2023. Szef FBI Geoffrey Lammark rekrutuje młodą, obiecującą policjantkę Eleanor Falco, której osobiste traumy mogą okazać się kluczem do zrozumienia chorej logiki seryjnego zabójcy. 22:25 Sztuka zbrodni - thriller, Wlk. Bryt., USA, 2020 00:25 Służby specjalne - akcja, Polska, 2014 03:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
04:50 Ten moment - program obyczajowy 05:25 Szkoła - Jeden z gimnazjalistów jest zastraszany przez chuliganów. Boi się, że skrzywdzą również jego młodszą siostrę, dlatego postanawia nauczyć się bić. 08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - Na obrzeżach miasta przypadkowy świadek znajduje ciała dwóch zastrzelonych mężczyzn. Komisarze podejrzewają, że chodzi o porachunki gangsterskie. Zamordowani to ochroniarze jednej z agencji towarzyskich... 12:55 Detektywi - Detektyw Jakub Nowacki chce odnaleźć żonę gangstera o pseudonimie „Cyklop”, poszukiwaną przez policję.

13:55 Szkoła - program obycz. 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - 10-latką i jej ojciec prowadzą kanał wideo, na którym umieszczają szalone filmy. Podczas nagrywania Anioł 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Misja Szczecin-Kąpski 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dłaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Bez litości - sens., USA, 2014 01:20 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:25 Hardkorowy lombard 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy

08:15 Polski Punkt Widzenia 08:35 Każdy maluch to potrafi 08:50 Słowo życia 09:00 Mocni Jego mocą 09:30 Sanktuaria polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audienca Generalna Ojca Św. 11:00 Edukacja dla dorosłych 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gosp. 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Ładne rzeki 13:00 Szkaplerz - znak Maryi 13:30 Msza Św. 14:30 Z Zaczysza na Syberię 15:00 Niebieskooki Anioł 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Misja Szczecin-Kąpski 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Opowieści biblijne 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK • 22 maja	
TVP 1	TVP 2
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Białe tango - serial, 1981 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:55 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Niepokromione Wielkie Jeziora - dok., Kan., Austria, 2022 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 14:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress: Pogoda 17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	05:30 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024 06:20 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - magazyn poranny 11:10 Program publicystyczny 11:45 Dla niesłyszących - Przyrodnik na tropie - Rybitwa rzeczna - dok., 2020 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej
	
17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:25 Pytanie dnia 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport: Pogoda 20:30 Królowie - serial historycz. 21:05 Ojciec Mateusz - serial 22:05 Sprawa dla reportera 23:05 Polska ma głos - magazyn 23:35 Hotel Ukraina - dok., Polska, 2024 00:40 Łowcy i bogowie - serial, 2020 01:40 Szpieg, Wlk. Bryt., Niemcy, Franc., 2011 03:55 Korespondenci - magazyn 04:45 Notacje - Michał Listkiewicz. Pan Miś - dokument, 2022	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025 20:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny 21:50 Minuta ciszy - serial, 2022 22:55 Informacje kulturalne - magazyn 23:15 Hala odlotów - magazyn kulturalno-społeczny 00:05 Mechanik: Czas zemsty - akcja, USA, 2005 01:50 Na tropach przeszłości - serial krym., Franc., 2022 03:40 Magazyn Ekspresu Reporterów

TVN
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 22:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 23:05 Kac Vegas III - kom., USA, 2013 01:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 02:10 Bitwa o gości - program rozrywkowy 03:15 Szpital - program obyczajowy 04:15 Uwaga! - program interwencyjny 04:35 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 05:05 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT
06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Malanowski jest przypadkowym świadkiem kłótni pomiędzy lwoną Wiśniewską i młodym mężczyzną, Rafałem Bednarkiem. Iwona domaga się od Rafała, żeby... 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:35 Dłaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport: Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:15 Przyjaciółki - serial obycz. 22:20 Wkręcenie - kom., Polska, 2013 00:45 Mamuśka - obycz., USA, 1998 03:35 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
06:15 Muzyczne poranki - Andrzej Seweryn - magazyn 07:10 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Seweryn - magazyn 07:50 Podróż z historią - Owczym pędem - dok., Polska, 2016 08:35 Dobry tytuł - magazyn literacki 09:15 Perły i dukaty - serial, 1965 11:00 Noce i dnie - serial, Polska, 1977 12:05 Reżyserzy - David Lean - dokument, Wlk. Bryt., 2018 13:05 Portrety - Wojciech Kępczynski - felieton 13:20 Tygodnik Kulturalny 14:10 Mowa ciała, klucz do ludzkich emocji - dok., Kan., 2013 15:15 Homolowice na utorze - kom., Czechosłow., 1972 16:55 Noce i dnie - serial, 1977 18:00 Wydarzenie aktualne

18:30 Wstęp Wolny - felieton 18:50 Peter Falk, jak być Columbo - dok., Franc., 2018 20:00 Hala odlotów - talk-show 21:00 Wstęp do filmu - 21:05 Czwartkowy klub filmowy - Przegląd ocanych - dramat wojenny, USA, Australia, 2016 23:35 Panorama kina polskiego - Wielki Szu - sens., Polska, 1982 01:25 Przez Atlantyk - dramat, Nor., 2020 02:35 Rawa Blues Silesian Sound - SBB - koncert, 2021 03:40 Hala odlotów - talk-show 04:40 Teledyski

TV Puls
06:00 Nash Bridges - Para młodych ludzi jadą taksówką, nie wiedząc, że to będzie ich ostatnia jazda. Taksówkarz wywozi ich bowiem na opustoszały teren i zabija. 07:00 Policjanci z Miami - serial kryminalny 08:00 Kobra - oddział specjalny - Aby ochronić swojego przyjaciela - właściciela włoskiej restauracji, Semir pomaga w ucieczce bardzo niebezpiecznemu mafiosie. 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Maria z przedmieścia - serial obycz., 1995 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 15:50 Ranczo - serial kom., Polska

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Masz ci los! - kom., Polska, 2023 21:55 Eliksir młodości - kom., USA, 2015 23:55 Wściekle szybcy - kom., USA, 2017 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7
04:50 Ten moment - program obyczajowy 05:25 Szkoła - Gimnazjalistka Aurelia Drabik zakochała się w nowym uczniu Mateuszu Jaskule, który jest fanem heavy metalu. 08:15 Ukryta prawda - 24-letnia Alicja mieszka ze swoim ojcem Marianem. Wiele lat temu jej mama zginęła w trakcie ulicznego napadu ugodzona nożem przez napaśnika... 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:55 Detektywi - program kryminalny 13:55 Szkoła - Trwa śledztwo w sprawie zaginięcia trzylatki. Dziewczynka była z opiekunką, która twierdzi, że... 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:55 Szpital - program obyczajowy 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Złe Mamuśki II: Jak przetrwać święta - kom., USA, Chiny, 2017 22:20 Bridget Jones III - kom., Franc., Irlandia, USA, Wlk. Bryt., Chiny, 2016 00:50 Fokus - sens., USA, 2015. Nicky, doświadczony mistrz podstępne, wdaje się w romans z początkującą oszustką o imieniu Jess... 03:05 Murder Comes to Town 04:05 Usterka - program poradnikowy 04:40 Druga strona medalu - talk-show

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Dłaczego ja? - serial paradok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjanci i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Szpica - film, Chiny, 2020 00:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show 01:55 Hardkorowy lombard 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubie disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

09:20 Opowieści biblijne 09:45 Pod opieką Limanowskiej Pani 10:00 Inf. dnia 10:15 Rozmowy niedok. 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Katolicy a tożsamość Europy 13:00 Kalina 13:20 Przegląd Tyg., "Niedziela" 13:30 Msza Św. 14:35 W służbie Bogu i Ojczyźnie 15:00 Po stronie prawdy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Sól ziemi 17:05 Akademia pro-life 17:30 Odpowiedzialni za Kościół 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

Krzyżówka klasyczna z hasłem

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12
			3												8							
13										14		15			16							
						20																
17										18			16						19			
										14												28
						20							21									
22			23							24							25			26		27
			4					2							13				17			
								28						29								22
30					31		32		33		34		35				36		37			
		12							25										6			
38							39						40				27		41			
												7			10							
42						43			44			45					46	47				19
	1																					
48		49		50				51		52				53		54		55		56		57
		18																				
						58							59									
60								9								29						
	31																					63
																						30
64										65					11		66					
					24							15									23	
																						5

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 31, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16	17	18		19	20		21
22	23	24		25	26	27	28	29	30	31														

POZIOMO: ;13) pospolity parkowy gryzoń; 14) kopia oryginalnego dokumentu; 16) inaczej deszczomierz; 17) stolica Bangladeszu; 18) wnuczka stolnika Horeszki; 19) niejedna w stajni; 20) oznaka, symptom choroby; 21) państwo z Bejrutem; 22) zawodnik młodszy od juniora; 24) przyucza się do zawodu; 25) płytka skrzynia do uprawy roślin; 30) kolegium przyznające order; 33) obraz twarzy w lustrze; 36) 15 minut inaczej; 38) wiórki metalu; 39) gra na scenie; 40) największe jezioro Armenii; 41) stary, zniszczony budynek; 42) szef rządu w Niemczech i Austrii; 44) symulant, pozorant; 46) grecka muza poezji epicznej; 48) elektryczny lub pokarmowy; 52) pierwiastek At; 55) miasto w Grenlandii, Ege-

desminde; 58) Spokojny lub Atlantycki; 59) kompres na kolano lub czoło; 60) "... Pokus", powieść Kurta Vonneguta; 61) Pratchett, pisarz brytyjski; 62) obosieczny lub Damoklesa; 64) duży plakat na tablicy przy drodze; 65) zespół dziewięciu muzyków; 66) hydrologia lodu, nauka.
PIONOWO: 1) zapach, woń spalenizny; 2) Fe dla chemika; 3) kierunkowskaz; 4) oficjalne pisemne sprawozdanie; 5) Stanisław, reżyser "Misia"; 6) w niej pierzyna lub kołdra; 7) wierzch jezdni; 8) Szypnans karłowaty krócej; 9) Wodecki, i Zamachowski; 10) gazela pustynna dawniej; 11) drobne szczegóły; 12) stolica austriackiej Styrii; 15) pracują w nich pszczelarze; 22) przyrząd optyczny

w laboratorium; 23) aktywni działacze partii, stowarzyszenia; 26) książki ze wskazówkami; 27) spisany na wypadek śmierci; 28) plażowy lub sceniczny; 29) klucznik z "Pana Tadeusza"; 31) ruchliwe w mieście; 32) Indianin z westernów; 34) bok statku; 35) przełanie praw na drugą osobę; 36) polny w trawie; 37) kwiecień dla Anglika; 43) Piwowarski, polski reżyser; 45) zasłużony żołnierz; 47) uroczysty apel szkolny; 49) meandry rzeczne; 50) chrzan japoński; 51) stolica stanu Jukatan w Meksyku; 52) święty, patron osób i rzeczy zaginionych; 53) japońskie auto; 54) prymitywny mostek; 56) mitologiczna matka Dionizosa; 57) słocza pierzasta inaczej; 60) grzyb na drzewie; 63) drogowy lub jakości.

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 27 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

Sprawdź się w SUDOKU: wypelnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

Wyrazy z kolorowych bloków
czytane od góry ułożą hasło:

Z hydromasażem w łazience; amerykańskie województwa; producent zup i sosów w proszku; wynik dzielenia; witamina H inaczej; Gombrowicz, autor "Ferdydurke"; ósemki na pięcioliniach; Kręglicka, Miss Świata 1989; odcisk stopy na piasku; wyznaczona porcja żywności; Niemy wśród ptaków; restauracyjny jadłospis; Ludwik Jerzy, autor "Ferdynanda Wspaniałego"; zakupiona rzecz inaczej; Krasicki, dawny polski poeta; przyspiesznik w ogrodzie; otolog inaczej; panoramiczny w kinie; ze stopami i kolanami; Ac dla chemika; inaczej oznaka, symptom choroby; rzeka we Florencji; element grilla nad paleniskiem; udziela kredytów; kraj z Damaszkiem; obsługuje gości w restauracji; doktor z "Ludzi bezdomnych"; Żeromskiego; Polański, polski reżyser; dalszy plan obrazu; przepływa przez Międzyrzecz Podlaski; lokale dla hazardzistów; członkini rady miejskiej; grecka bogini mądrości; potocznie zwany kawonem; błękitne nad głowami; Alan Alexander, napisał "Kubusia Puchatka"; zimowe na felgach; poślubna lub Świętojańska; pierwotniak z nibynóżkami, pełzak.

WYKREŚLANKA: znajdź poniżej 20 nazw ras psów. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos. Odszukaj: pinczer, chart, akita, bulldog, spaniel, kelpie, terier, basset, pudel, łajka, wilczak, jamnik, colie, szpic, mastif, seter, ogar, wyżeł, husky, ratler.

P	O	S	T	E	R	I	E	R	E
K	Ł	U	B	K	I	T	A	R	G
B	A	T	A	C	O	L	I	E	
A	J	E	M	N	G	M	Ż	K	Ł
S	K	A	R	G	A	R	N	E	W
B	A	I	M	S	R	S	C	L	I
B	E	S	T	N	P	J	H	P	L
Ż	U	I	E	A	I	O	A	I	C
R	F	L	N	T	H	K	R	E	Z
A	B	I	D	H	E	U	T	Ł	A
T	E	A	Ż	O	B	R	S	P	K
L	U	M	S	W	G	Z	U	K	Ł
E	Ż	I	Y	S	P	D	A	H	Y
R	Y	Ż	M	I	E	Ż	Ł	U	D
W	E	T	C	L	O	T	E	K	Y
Ł	P	I	N	C	Z	E	R	A	D